• HANG ÉS KÉP • TÁVKÖZLÉS • HARDVER • SZOFTVER • TESZT • INTERNET •

InfoKrónika

I. ÉVFOLYAM 3. SZÁM 2001. AUGUSZTUS 23.

ÁRA: 192 FT

Légi akrobata

Az internet *ára*

Kártyabiztonság

Olcsó *szkennerek*

Nagy kép, nagy élvezet

Kisvasút *a neten*

Digitális *videók*

LINUX a windows ellen

01003
9 771587 385019

LOWE LINTAS GGK

A TARTALOMBÓL

Légi akrobata, két lábbal a földön
– Beszélgetés Bessenyei Péter műrepülő világbajnokkal 2–3. oldal

Mozaik 4–5. oldal

Problémás generáció
– UMTS helyett EDGE mobil telekommunikációs rendszer 6. oldal

Az otthoni internetezés költségei 10–11. oldal

Pingvin a gépben
– avagy a Linux operációs rendszer 8–9. oldal

A kábelinternetezés alternatívái 12–13. oldal

Síkágyas szkennerek II.
– alsó árkategóriás lapolvasók tesztje 14–15. oldal

Kockázat nélkül a kártyákkal
– mire figyeljünk? 16. oldal

Kis magyar vonatozás
– kisvasutak a neten 18. oldal

Nagy kép, nagy élvezet
– projektorok, projektoros tévék 20–21. oldal

Digitális felvételek 22–23. oldal

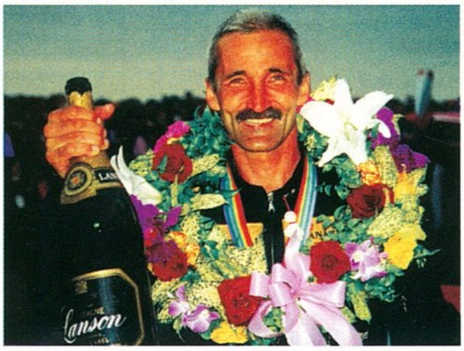
Jönnek a kukacok
– játék 24. oldal

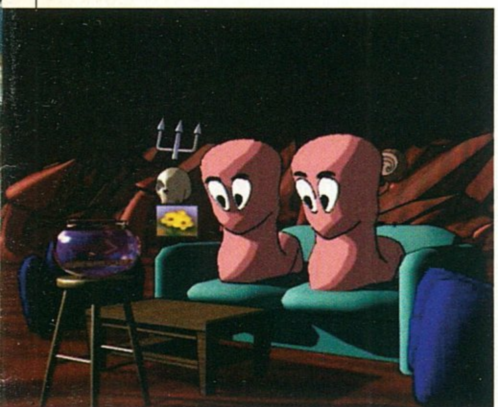
Négykerekű számítógép
– több komputerből álló mikrohálózat az autóban 26–27. oldal

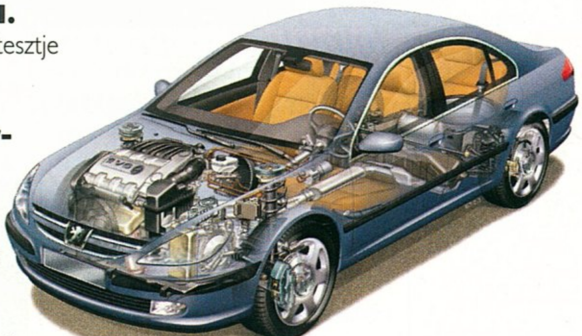
Interaktív világ
– Norman Károly novellája 29. oldal

Mobilkereső
– Trunkó Barbabás krokija 31. oldal

Rejtvény 31. oldal

Vírusdömping

I love You, SirCam, Code Red... Néhány név a számítástechnika kártevőinek legismertebb és legújabb nemzedékéből. Az internet megjelenése előtt a vírus, féreg, hátsó ajtó és trójai faló szavak sokak számára egészen mást jelentettek, és csak az informatikus szakemberek ismerték ezek „digitális" megfelelőit.

Ez a helyzet mára teljesen megváltozott, a világhálón keresztül terjedő károkozók, és egyáltalán a számítástechnika elterjedésének köszönhetően már olyan emberek is lehetnek a világon, akik a trójai falovat csak a komputeres vonatkozásában ismerik... Egy szó, mint száz, lassan a csapból is ez a téma folyik (na igen, tudom, ez az írás is erről szól).

Ezzel kapcsolatban hallottam olyan véleményt, hogy csak a média fújja fel az ügyet, főként a nyári uborkaszezonnak köszönhetően. Vajon igaz lenne ez? Valóban túl sokat beszélünk erről a problémáról? Véleményem szerint nem. Hiszen a dokumentumküldözgető SirCam levélféreg például rengeteget szerepelt már minden fórumban, mégis találni olyan felhasználókat, akik a nyilvánvalóan nem teljesen „normális" leveleket (magyar ismerőstől miért kapnának levelet angol nyelvű tanácskéréssel?) is nyugodtan megnyitják – hiszen bármennyire is sokat hallottunk már a levélvírusokról, az ellenük való védekezés lehetőségei még nem kerültek be a köztudatba.

A veszélyek pedig – úgy hiszem – közismertek, mint ahogyan az is, hogy a vírusok legnagyobb része az emberi magatartást használja ki terjedése érdekében, ez ellen pedig csak az tud védekezni, aki tisztában van legalább a vírusok alapjaival. Ha egy konzerv lejárt szavatosságú, és fedele felpuffadt, nyilvánvalóan nem vesszük meg, miképpen nem eszünk a zöld párizsiból sem. Ugyanilyen elővigyázatossággal kellene kezelni a szokatlan formájú elektronikus leveleket is. Ha már használjuk a számítógépet, a világhálót, legyünk tisztában a veszélyekkel is! Amíg ez nem válik általánossá, amíg egy gyanús levél nem tűnik a laikus felhasználó számára is gyanúsnak, addig jobb, ha teljesen nyitva hagyjuk azt a bizonyos csapot, ömöljék csak az információ.

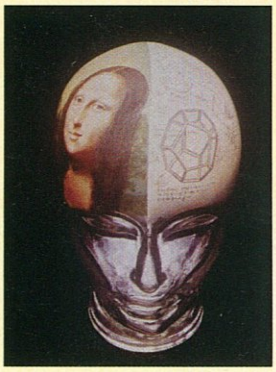
Rosta Gábor

INFOKRÓNIKA

Készült a Magyar Rádió és a PersonArt Kft. együttműködésével ■ A szerkesztőbizottság elnöke: Barát József ■ Főszerkesztő: Lónyai László ■ Felelős szerkesztő: Seleszt Ferenc. ■ Szerkesztő: Tóth Ibolya ■ Művészeti szerkesztő: Réti Attila ■ Hirdetési igazgató: Szaladnya Krisztina ■ Műszaki igazgató: Dujcsik Mariann ■ Szerkesztőség és kiadó: 1141 Budapest,, Komócsy u. 5–7. ■ Telefon: 469-3030, fax: 469-3040 ■ E-mail cím: infokronika@infokronika.hu ■ Internetelérhetőség: http://www.infokronika.hu ■ Nyomda: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető Lendvai Lászlóné vezérigazgató ■ Terjeszti a Hírker Rt. és a Lapker Rt. ■ Megjelenik minden csütörtökön ■ Megrendelhető a kiadónál, levélben, telefonon vagy e-mailben. ISSN: 1587-3854

Az „élő gép" még mindig csak álom, de...

(Munkatársunktól) Legalább egy emberöltőbe beletelik, míg a gépek felvehetik a versenyt az emberi képességekkel – jelentette ki Bill Gates egy konferencián. A Microsoft-főnök optimizmusát többek között arra alapozza, hogy cége 3,5 milliárd dollárból létrehozott kutatóműhelyének első feladata az intelligens gép felépítése. Az üzletember ugyanakkor elismerte, hogy a 25 éves álmok még mindig csak álmok. Fejlődés azért van: biztató, hogy mára a számítógépek elég gyorsak ahhoz, hogy lássanak, halljanak és tanuljanak, de ez még mindig csak azt jelenti, hogy egyre tökéletesebb használati eszközök. A nagy lépést még nem sikerült megtenni. Ez annak a programnak a megírását jelenti, ami lehetővé teszi, hogy a gép igazi intelligenciaként működjön. A legnehezebb, hogy a gép képessé váljon saját hibáinak, tévedéseinek kiküszöbölésére, vagyis arra, hogy hibáiból tanuljon.

Jótékonyság interaktívan: kattintás a gyermekekért

(MTI) Nagy érdeklődés mellett indult az az internetes jótékonysági akció, amelyet a British Airways indított az UNICEF megsegítésére. A kampány során augusztus végéig a légitársaság 50 forintot adományoz a nemzetközi gyermekvédő szervezet oktatási programjára minden kattintás után, amely az unicef.hu honlapon elhelyezett bannerre érkezik. Az interaktív jótékonysági program keretében az UNICEF honlapján kívül még 13 internetes portálról kezdeményezhető számítógépenként egy adományozás. Az ENSZ keretében működő UNICEF kizárólag adományokból tartja fenn magát és finanszírozza programjait.

Nagy tudású apróság: piacon az Ericsson T39-es GPRS telefonja

(Munkatársunktól) Az Ericsson piacra dobta új T39-es készülékét. Ez az első olyan mobiltelefon, amely mind a GPRS, mind a Bluetooth™ technológiát támogatja, és az első olyan wap-telefon, amely a mobilinternet és az e-mail szolgáltatások teljes spektrumát nyújtja tulajdonosa számára. A T39-es támogatja a vezeték nélküli adatszinkronizációra kifejlesztett szabványt, a SyncML-t, és a képüzenetek váltására szolgáló EMS-t is. A T39-es fő vonzerejét a GPRS segítségével elért sebessége jelentheti. Ez a technológia, a wap-szolgáltatások számára kifejlesztett nagy sebességű átviteli mód biztosítja a virtuális mobilinternet-kapcsolatot. A GPRS-nek köszönhetően a T39-es mindig online összeköttetésben áll, és folyamatosan kész elektronikus levelek fogadására. A T39-es 43,2 kbps sebesség és 3+1 időrés elérésére képes.

Légi akrob

Bessenyei Péter (45), műrepülő Európa- és világbajnok 15 éves kora óta repül. Első versenyére húszévesen nevezett be, és minden versenyszámot megnyerve lett az első. Évente átlagosan nyolc-tíz versenyen, és ennél valamivel több légi bemutatón, airshow-n vesz részt. Eddig körülbelül 4000 órát töltött a levegőben. Legutóbb a Lánchíd alatti repüléssel kápráztatta el a nézőket. Jelenlegi gépe egy kétüléses Extra 330 L típusú repülő.

Bessenyei Péterrel Molnár Dániel, a Magyar Rádió vezető sportriportere készített interjút, amelyből itt részleteket olvashatnak.

– Milyen szerepet játszik az életedben a technika? Gondolok a hétköznapi eszközökre, a komputerekre, és főképp arra, milyen a segítséget nyújt számodra a repülésben?

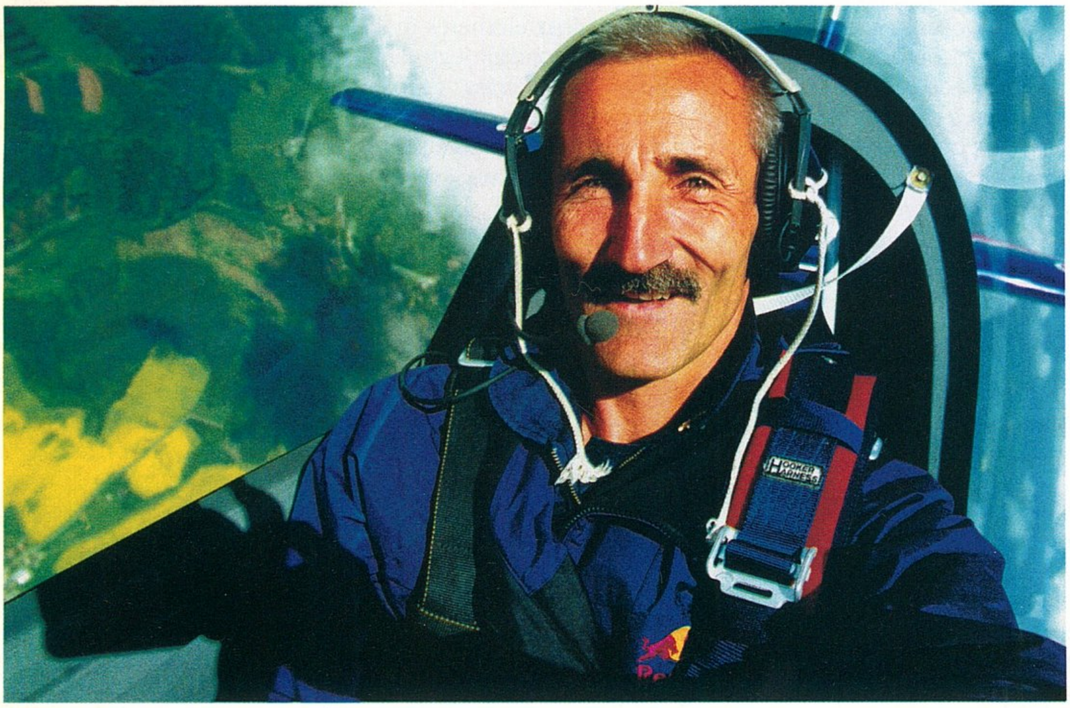
– Természetesen érdekel a technika, de ma már olyan sokrétű, hogy nincs ember, aki mindent tud kezelni. Én például nem tudom bekapcsolni otthon a mosógépet, nem tudom beprogramozni a videót vagy a mikrohullámú sütőt. Egy katasztrófa, hogy egyazon típusú készülékek kezelését is mindig újra kell tanulni, mert a technika rettentően „elszállt". Így van ez a repülésben is, manapság már egy modern repülőgép képes arra, hogy pilóta nélkül az állóhelyről kiguruljon, végrehajtsa a felszállást, elrepüljön a célállomásra, ott leszálljon és beguruljon a csőre, a megadott parkoló állásra anélkül, hogy bárki ülne a pilótafülkében. Ez azért egy kicsit ijesztő is számomra, mert bármennyire nagyszerű a komputer, az ember nem nélkülözhető.

Bessenyei Péter a Zolcsák-díjjal, amit egy Brazíliában élő magyar repülős alapított

– Azért megdöbbentő, hogy te, aki berepülőpilóta is voltál, egy videomag-

ata két lábbal a földön

nőt nem nagyon tudsz kezelni, adott esetben egy mikrohullámú sütővel is gondjaid vannak. És akkor mi van a komputerrel?...

– A videomagnó kis túlzás volt, hiszen én otthon filmeket is vágok; csupán érzékeltetni akartam a technika gyors fejlődését, bonyolultságát. A számítógéppel viszont idő hiányában nem tudok kellően foglalkozni, pedig az egy csoda, sokkal többet kellene róla tudni, és jobban kezelni. Az alapdolgokat azért ismerem, leveleket fogadni, írni, kezelni természetesen tudok, hiszen van e-mail címem.

– Azt mondtad, hogy mostanában kacérkodsz a motorversenyzéssel meg az autóversenyzéssel. Hol tartasz?

– Motorversenyző biztosan nem lennék, attól félnék, rettentően veszélyes. Az autóversenyzés más, az régóta vonz, és mint mondtam, már három versenyen túl is vagyok, egy a Ringen, kettő meg hegyi pályán volt, és meg kell mondanom, rettentően élveztem.

– Akkor mégiscsak otthonos vagy a technika egy másik ágában, az autóversenyzésben. Ott például segíti-e munkátokat a komputer úgy, mint a Formula–1-ben?

– Az én szintemen semmiképpen nem, én ezt teljesen amatőr módon művelem, a komolyabb kategóriában persze ott vannak a komputeres programok. Nyilvánvaló, hogy számítógépek nélkül egyszerűen nem létezne olyan magas szintű autóverseny, mint a Forma–1.

– Végül is te a repülésben vagy igazán nagy, valóságos légi akrobata. Itt milyen szerepe van a komputernek?

– A motoros műrepülők versenyénél a komputernek olyan szerepe van, hogy a bírók által adott pontszámokat ezzel számolják ki. Ennyi.

– És kész?

– Kész. A műrepülésben semmiféle extra műszer, semmiféle segédeszköz nincsen, minden versenyző a saját maga által látott dolgokat dolgozza fel, és vizuálisan dönti el, hogy egy repülőgép mikor függőleges, mikor van tengelyben, irányon, 45 fokon, és így tovább. Tehát itt semmiféle komputer nem segíti, úgyhogy nálunk ennek csak a végeredmény kiszámolásában van csak szerepe.

– Magyarán a te fejed az igazi komputer, és nem az, amelyik képes meghatározni az irányt, a magasságot, a légköri viszonyokat. És ha már komputernek neveztem a fejedet, akkor mire képes ez a komputer?

– Tulajdonképpen az emberi agy egyfajta komputer. Amikor egy tornász a harmadik csavar után szabályosan ér földet, ugyanúgy fel kell neki dolgoznia minden mozzanatot, mint a műugrónak, vagy a műrepülőnek.

Villámgyorsan kell dönteni dolgokról, és ennek alapján cselekedni. Hasonlóan van ez a közlekedésben is, az autósnak századmásodpercek alatt kell a legjobb megoldást választania.

– Eredetileg műszaki embernek indultál, mégis sokkal inkább humán beállítású vagy, és ha jól látom, nem vagy elragadtatva ettől az elgépiesedett világtól.

– Igen, bármennyire is műszaki embernek látszom, és érdekel a technika, már az iskolában is a humán tárgyakat kedveltem, a biológiát, földrajzot, és így tovább. Mint horgászember imádom a természetet, az állatokat, imádok lemerülni egy tenger alá, és a korallok között rácsodálkozni arra, hogy mi mindenre képes a természet, és milyen kicsik vagyunk, mi emberek.

És mégis milyen nagyok tudunk lenni.

Elkelt a világ leghíresebb kávéfőzője

(Index) A világ leghíresebb kávéfőzője tíz év internetes közvetítés után a Spiegel Online-hoz került. A német magazin 4700 dollárért vásárolta meg a kultikus, mára működésképtelenné vált kávéfőzőt a Cambridge University diákjaitól – adta hírül a minap a CNN. A fiatal informatikusok a világ egyik első webkamerájával figyelték, mikor készül el a kávé. A kávéfőző távol esett a legtöbb fogyasztó szobájától, akiket gyakran bosszantott többemeletnyi hiábavaló futással a hamar elfogyó kávé. Miután az épületet elköltöztették, a kávéfőzőt online aukcióval értékesítették. Új tulajdonosa hamburgi irodájában állítja ki a gépet. Az online kávéfőző percenként alig háromszor frissülő képére egy évtized alatt 2,5 millióan voltak kíváncsiak.

Lakáskulcs és PIN-kód helyett íriszfelismerés

(Munkatársunktól/ BBC News) A kutatások egyre inkább alátámasztják, hogy az emberi szem írisze az egyik legbiztonságosabb eszköz arra, hogy felváltsa a kulcsot és a PIN-kódot. A cambridge-i egyetem munkatársai szerint a tévedés szinte kizárható az íriszfelismerés módszerével. Több ezer vizsgálat alapján azt mondják: egy a millióhoz annak esélye, hogy két személy „írisz-aláírása" csupán csak kétharmadában is meggyezzen. Még megoldásra váró probléma, hogy az ember íriszképe nem teljesen állandó, hanem környezeti hatásra bizonyos határok között változik.

Hamarosan kezdődhet a .name domain-nevek regisztrációja

(Munkatársunktól/ BBC News) Már ebben a hónapban megkezdődhet a .name végződésű domain-nevek regisztrációja, amely lehetővé teszi, hogy bárki a saját nevét viselő website-ot nyisson. A domaintulajdonos Global Net Registrynél (GNR) remélik, hogy novembertől elindulhat a rendszer.
A cég az azonos nevű jelentkezők között sorsolással dönti el, ki kapja a site-ot. Az új vállalkozás komoly ellenkezést váltott ki a világháló működését felügyelő szervezet (Icann) tagjainak részéről. A bírálók leginkább azt kifogásolják, hogy a GNR túl sok hatalmat kapott a name felügyeletével. A dolog természetesen az üzletről szól: a regisztrációt végző cég különböző, a domainnévhez kapcsolódó szolgáltatásokat (például: e-mail – címet) ajánl ügyfeleinek. Az Icann vezetőségének néhány tagja szerint ezekkel a szolgáltatásokkal kapcsolatban kapott túl nagy szabadságot a GNR.

Robot a recepcióban

(Munkatársunktól) Japán kutatók olyan robotot fejlesztettek ki, amely még nagy zajban is képes felismerni az emberi beszédet, és így üzletközpontok, kiállítások és találkozók recepcióiban helyettesítheti a portásokat. A Sig névre hallgató „láb nélküli" robotot a japán kormány támogatásával gyártják.
Sig fején mindkét oldalon mikrofon van, és a robot a beszélő felé fordul, amikor hozzá beszélnek, sőt képes felismerni magát a személyt is. Ugyanez a csoport már korábban bemutatta a Pino névre hallgató humanoidját is. Hiroaki Kitano, a tervezőcsoport vezetője Seattleben ismerteti meg az amerikaiakkal Siget – írja a Reuters.

Mikor nem könyv egy könyv?

(Munkatársunktól/Reuters) Mikor nem könyv egy könyv? Ez a kérdés vethető fel annak a bírósági eljárásnak a kapcsán, amelyet a világ legnagyobb angol nyelvű könyvkiadó cége indított egy apró e-kiadó ellen. A tét pedig az elektronikus könyv jövője, amely jelen pillanatban legalább annyira bizonytalan, mint az, hogy a Marsra lép-e az ember. A vita novemberben indult, amikor a RosettaBooks induló honlapján 100 e-könyvajánlat között feltüntetett 8 már kiadott művet. Erre azonnal ugrott az óriás, azaz a Random House, amely korábban kiadta a műveket, és beperelte a kis céget szerzői jog megsértéséért. A Rosetta arra hivatkozott, hogy közvetlenül a szerzőtől kapott engedélyt az elektronikus megjelentetésre. A Dávid–Góliát-háborúban Dávid megnyert egy csatát, miután egy New York-i bíróság a közelmúltban a Rosettának adott igazat. A Random House természetesen fellebbezett, és az ügy várhatóan a legfelső jogi fórumok elé kerül. A első fokú határozat mindenesetre sajátosan felfrissítette az elektronikus könyvek piacát. Egy héttel a bírósági döntés után ugyanis a Random House bejelentette, hogy elektronikus formában megjelenteti Truman Capote klasszikus művét, a „Hidegvérrel"-t és néhány Raymond Chandler-krimit.

Divattervező-álmodta új mobil, fiataloknak

(Munkatársunktól) Két új mobiltelefont is bejelentett a Panasonic. A CeBIT-en bemutatott GD96 és ez év negyedik negyedére várható. Ennek GPRS nélküli változata a GD95, melyet a GD96 közönségsikere miatt dolgoztak ki. A két telefon a kényelmi és extra szolgáltatások, valamint a kinézet tekintetében szinte teljesen azonos (a már említett GPRS kivételével). A másik újdonság a fiatalabb korosztály számára tervezett GD35, melynek fő erőssége a barcelonai Custo divattervező által megálmodott formája. A különféle speciális szolgáltatások, mint a csengőhangok, játékok, és így tovább, mind-mind az ifjúságot igyekeznek elcsábítani.

Las Vegas a neten?

(Munkatársunktól/CNN.com) Las Vegas kaszinótulajdonosai számára az internetkaszinók nyitása jelenheti a jövőt, amennyiben a nevadai szerencsejáték-szabályzó testület engedélyt ad az online hazardírozásra. A szövetségi állam törvényhozása a közelmúltban felhatalmazta a testületet, hogy dolgozza ki az erre vonatkozó szabályokat. Az internetes szerencsejátékot illetően Nevada állam kivételt jelent az Egyesült Államokban fennálló tilalom alól. (A tilalmat egyébként egy 40 évvel ezelőtti törvényre hivatkozva tartotta fenn az amerikai szövetségi igazságügyi bizottság. A jogszabály kimondja, hogy tilos telefonon keresztül fogadni.)

Az online kaszinózás szabályainak megalkotásakor teljesen új kihívásokkal kell megküzdenie a nevadai szabályozóknak. Ilyen kihívás a profi csalók kiszűrése, a fiatalkorúak kizárása a fogadásból, illetve azoknak a külföldieknek a kiszűrése, akik olyan országból kívánnak belépni a virtuális kaszinóba, ahol tilos a szerencsejáték. További veszélyként említik a pénzmosást, a személyi adatokkal való visszaélést, illetve a hackerek támadásait.

Egy Las Vegas-i tanácskozáson két fő érvet hoztak az online szerencsejáték mellett: egyrészt a valódi kaszinók üzemeltetésének jövedelmezősége alaposan visszaesett, a másik érv, hogy összehasonlíthatatlanul kisebb költséggel jár egy online kaszinó indítása. Nevada állam számára is vitathatatlan hasznot jelent majd, ha 2003-tól beindulhatnak az online kaszinók.

Problémás generáció UMTS helyett EDGE

A manapság használatos GSM mobiltelefonok a készülékek második, immáron digitális generációjához tartoznak, melyek analóg elődeikhez képest számos új szolgáltatást kínálnak. Nemrégiben a szakemberek többsége még úgy vélte, hogy küszöbön az újabb generációváltás, amikor a mai kijelzős masinákat felváltják a színes képernyős szerkezetek, amelyek inkább zsebszámítógépre, semmint telefonra hasonlítanak majd. A váltás azonban késik.

Prognózisok szerint 2003-ra sokkal több mobiltelefon kapcsolódik majd az internetes hálózatokra, mint számítógép, ami azért lehetséges, mert a jövő mobiltelefonjai inkább hasonlítanak majd komputerekre, mintsem a mai telefonokra.

Ehhez természetesen új, a jelenleginél lényegesen gyorsabb hálózatokra van szükség, melyek ugyanannyi idő alatt nagyobb mennyiségű adat továbbítására képesek. Az európai államok egységesen az UMTS–Universal Mobile Telecommunications System-szabvány mellett tették le a voksukat. Az UMTS hálózatok 2 mbps-os sávszélességük révén mozgóképek továbbítására is alkalmasak, így nemcsak internetezésre, de videokonferenciák szervezésére, banki, illetve pénzügyi tranzakciókra, távvásárlásra vagy mozizásra is használhatók.

A mindent tudó rendszer természetesen lázba hozta a piacot, a fejlesztőket, szolgáltatókat és készülékgyártókat egyaránt. Olyannyira, hogy a német Mobilcom telefonkonszern vezetője az év elején még úgy nyilatkozott, hogy a GSM rendszerek 2008–10-re végképp eltűnnek, átadva helyüket az UMTS hálózatoknak.

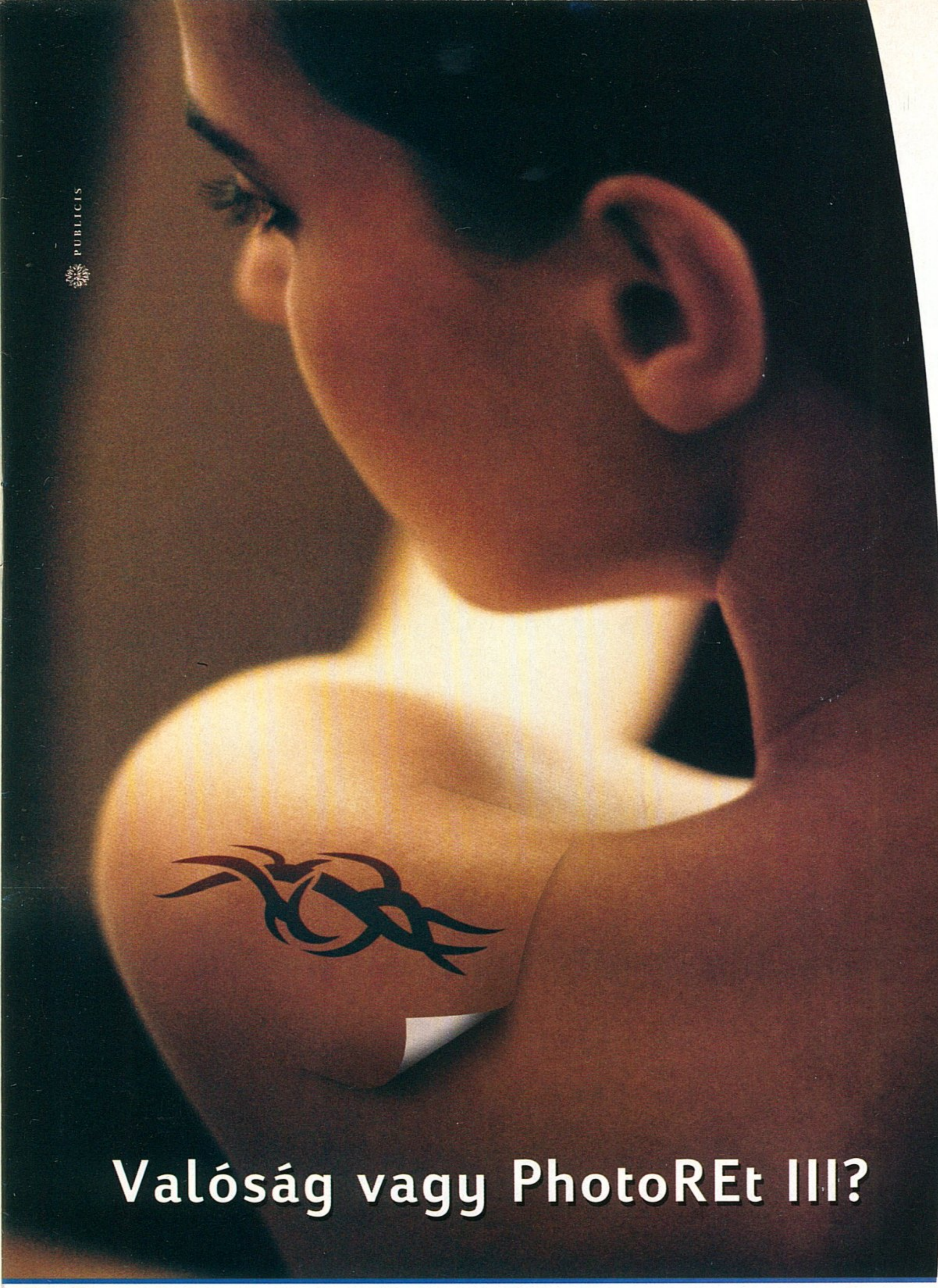
Alig kezdődtek meg azonban az első európai UMTS-tenderek, a szolgáltatók számára máris rémálommá vált a korábban oly nagy sikerrel kecsegtető beruházás. A németországi frekvenciák árát az egymást túllicitáló hat távközlési szolgáltató összesen 100 milliárd márkáig srófolta fel, ami szinte mindegyik céget a tönk szélére sodorta. A nagybritanniai árverésen hasonló nagyságrendű bevétel gazdagította a kincstárat, így az európai államok költségvetéseiben sorra jelentek meg a majdani bevételek, melyekkel a kormányok általában a büdzsék hiányát remélték enyhíteni. A távközlési szolgáltatók azonban olyannyira kivéreztek, hogy további kiadásokat már aligha bírtak volna el, így persze a további pályázatok az érdektelenség vagy a túl alacsony licitek miatt sorra kudarccal végződtek. Hozzátartozik a dologhoz, hogy az adósságban fuldokló cégek csak szolgáltatásaik díjaiból termelhetik ki költségeiket, ám ha a koncessziós díjak túl magasak, az akár az egész kontinens telekommunikációs iparát visszavetheti.

Éppen ezért nem okozott különösebb meglepetést, amikor Varga Mihály pénzügyminiszter bejelentette, hogy a kedvezőtlen nemzetközi piaci körülmények miatt az eredetileg őszre tervezett koncessziós pályázatot a kormányzat későbbre halasztja. A változtatást a szakma szinte egyöntetűen helyeselte, hiszen a hazai GSM mobilpiac még jelentős tartalékokat rejt, ugyanis míg Európában átlagosan 50-60, addig nálunk körülbelül 30 százalékos a mobiltelefon-ellátottság.

A magyar UMTS-tender halasztása azonban érzékenyen érinti a hazai költségvetést, hiszen a kormányzat csak idén 21 milliárd forintos bevételt remélt a frekvenciák értékesítéséből. A késedelem miatt technológiai lemaradásra sem kell számítanunk, mert bár az első rendszerek Japánban és Európában várhatóan még ebben az évben elindulnak, a teljes körű szolgáltatásra a legtöbb országban 2002–2003 előtt aligha lehet számítani. Ráadásul úgy tűnik, a piaci igény sem olyan mérvű, mint a szolgáltatók azt korábban várták, azaz egyelőre csak kevesen hajlandók komolyabb összegeket áldozni a mobilinternetezésre vagy a videotelefonálásra.

Éppen ezért az UMTS bevezetéséig átmeneti megoldást jelenthet az úgynevezett EDGE – enhanced data rates for global evolution – technológia, mely a maga 384 kbps-os adatátviteli sebességével lényegesen felülmúlja a jelenlegi GSM hálózatokat, ráadásul a már meglévő infrastruktúrán is nagyobb plusz ráfordítások nélkül elindítható. A Motorola Wireless Communications marketingigazgatója, Ed Valdez véleménye szerint „jelenleg az EDGE az egyetlen olyan elérhető technológia, amelyik jelentős mértékben tudja növelni a sávszélességet, és alternatíva lehet mindazon cégek számára, amelyek nem képesek megvenni a nagyon drága UMTS-licenceket”.

Fülöp Norbert
nfulop@comptech.hu

hp deskjet 959C

hp deskjet 980C

hp deskjet 990Cxi

hp deskjet 1220C + 1220ps

Kellenek ezek a pillanatok. Amikor végre szabadon engedi a vágyait. Amikor csak az érzékeire hagyatkozik. De hiába, mert az érzékei cserbenhagyják. "Ez most valóság vagy PhotoREt III?" A PhotoREt III nyomtatási technológia világszerte egyet jelent a magas minőségű fotónyomtatással. A világ 5 földrészén elvégzett szubjektív teszteken a megkérdezettek többsége a PhotoREt III képét jobb minőségűnek találta az analóg fotóhoz képest. A HP technológiája hihetetlenül valósághű fényképekkel, gazdagabb és élénkebb színekkel teszi próbára az Ön érzékeit. Hagyja, hogy magával ragadja az élmény!

hp business inkjet 2200 sorozat

Hewlett-Packard nyomtatók. Ahol a papír életre kel.

További információkért látogasson el weblapunkra:

http://www.hp.hu/nyomtatasitechnologiak vagy hívja a **HP Vevőszolgálatot: 382-1111**

hp invent

HP PhotoREt III

USB UNIVERSAL SERIAL BUS

Mac

A NEM hivatalos forrásból származó festékpatronok tönkretehetik a nyomtatóját.
Keresse a HP hologramos eredetigazolást!

A Linux operációs rendszer egyre nagyobb népszerűségre tesz szert, és már a Windows babérjaira tör. Minek köszönheti e varázsát a Linux, mi „bűvöli el" annyira a felhasználót, hogy ha egyszer rászokik, valósággal a megszállottjává válik?

A Linux nem kereskedelmi operációs rendszer, mivel szolgáltatásait – akár magán, akár üzleti célra – a lehető legkedvezőbb áron nyújtja: ingyen. Nemcsak önmagában a rendszer, hanem szinte az összes alatta futtatható alkalmazás is szabadon használható (igaz, némelyik csak otthoni felhasználásra). A Linux népszerűségét elsősorban ennek köszönheti, mivel manapság a kereskedelmi szoftverekért csillagászati összegeket is elkérnek.

A Linux tökéletesen alkalmas asztali, irodai operációs rendszernek, de hálózati rendszereket is képes „profi módon" ja" mindenfajta haszonlesés nélkül, merő kedvtelésből.

A nyílt forráskód lehetővé teszi (és van, amikor kifejezetten elkerülhetetlen), hogy mi magunk is lefordíthassuk a programokat, sőt magát az operációs rendszert is. Ez azért jó, mert a fordítóprogram a mi processzorunkra fogja optimalizálni, így nagyobb sebességet érhetünk el. Magának az operációs rendszernek a fordításakor arra is lehetőség nyí- állításokat pedig csak a szöveges állományok átszerkesztésével lehet megváltoztatni. A Linux rendelkezik azonban grafikus felülettel is, amelyhez készültek felhasználóbarát alkalmazások. Olyan programok is napvilágot láttak, melyek segítségével könnyen, grafikus környezetben is elvégezhetünk bizonyos beállításokat.

Vannak olyan Linux-kiadások (disztribúciók), amelyek kifejezetten a kezdő felhasználóknak készültek (például a

Pingvin a gépben

- avagy a Linux operációs rendszer

meghajtani. Kitűnően alkalmazható nagy terheltségű szerverek meghajtására és tűzfalas feladatok ellátására is. Ezért nem csoda, hogy az interneten egyre több kiszolgáló működik Linuxszal, hiszen minden olyat tud, amit a többi, borsos áron kínált hálózati operációs rendszer. Nap mint nap jelennek meg bővített, javított változatai, amelyekhez az új hardveregységek támogatása is viszonylag hamar elkészül (ma már az sem ritka, hogy maga a hardvergyártó cég készíti el a meghajtó program linuxos verzióját). Ezt a hihetetlen ütemű fejlődést annak köszönheti, hogy a rendszer (és alkalmazásainak többsége) nyílt forráskódú, azaz bárki számára hozzáférhető és módosítható, bővíthető. A Linuxot ugyanis nem egyvalaki fejleszti csupán, az nem egy cég által piacra dobott termék, hanem szerte a világban több száz programozó „alakítgat-

lik, hogy meghatározhassuk, mely szolgáltatások kerüljenek be a rendszermagba (kernelbe). Így a fölösleges opciókat kihagyva kisebb és kevesebb memóriát foglaló rendszerhez juthatunk. A fordítástól nem kell megijedni, semmiféle programozási ismeretet nem igényel, és a legtöbb esetben csak egy parancs kiadásával jár.

Már a kezdők is használhatják

A legtöbb felhasználót az rémíti el, hogy a Linux kevésbé felhasználóbarát, mint például a Windows. A Linux ugyanis Unix alapú rendszer. Ezek a rendszerek arról „híresek", hogy minden beállításukat szöveges állományokban őrzik. A be-

Mandrake vagy a Corel). Ezek grafikus telepítővel és grafikus konfiguráló programmal rendelkeznek, és már előre beállított, könnyen kezelhető rendszert telepítenek a gépünkre. Ebből is látszik, hogy a Linux egyre inkább felhasználóbaráttá válik, de aki komolyan szeretne foglalkozni vele, nem kerülheti el, hogy a színfalak mögé tekintsen. Szerencsére a Linux nagyon jól dokumentált, és az interneten is sok anyag található róla magyar nyelven is.

Linuxot többféle módon is beszerezhetünk. A boltban dobozolt formában, nyomtatott kézikönyv kíséretében kaphatjuk meg. Ez azonban pénzbe kerül. A telepítő CD-k és a kézikönyvek viszont letölthetők az internetről akár image formában is, amit azonnal felírhatunk CD-re.

Sokféle Linux-kiadás létezik, a legelterjedtebb a RedHat, a SuSE, a Mandrake,

tapasztaltabb linuxosok körében pedig a Debian is népszerű. Kezdésként a SuSE vagy a Mandrake ajánlott.

Akik eddig Windowst használtak, és meg szeretnének ismerkedni a Linuxszal is, azoknak az elején sok minden furcsa lesz. A Linux koncepciója ugyanis merőben más, mint a Windows-é, de megszokni és megtanulni csak idő kérdése. Segítséget pedig bármikor meríthetünk a magyar nyelvű dokumentációkból és a levelezőlistákról. Egy szó, mint száz, a Linuxhoz valóban nagyon könnyű olcsón – és legálisan! – hozzájutni. Ha mi is így tettünk, akkor most bizonyára ott van gépünkön a letöltött disztribúció, melyet tanácsos rögtön CD-re írnunk.

Az installáció, és ami utána jön

Ezután következhet a telepítés. E gondolatot általában tett is követi, a sóvárgó ember neki is lát buzgón a Linux valamely változatának a felpakolásához. A telepítés még könnyen megy, az utána következő viszontagságok azonban könnyen lelohaszthatják a kezdeti lelkesedést. A felhasználó hamar alapvető akadályokba ütközik: nem mindig sikerül egyből „gombnyomásra" működésre bírnia a grafikus felületet, „dalra fakasztania" a hangkártyát, csatlakoznia a világhálóra. Gyakran vért izzadva sem lehet sikereket elérni.

A felhasználó ilyenkor végső elkeseredésében felkeresi az internetes Linux témájú oldalakat, levelezési listákat, hátha ott megtalálja a probléma megoldását. Ha rá is lel, számos felhasználó számára az egyben a kegyelemdöfést is jelenti, hiszen ott tudja meg, hogy gyakran hosszú és bonyolultnak látszó szöveges konfigurációs állományokat kell szerkesztgetnie, komplikált parancsokat kell gépelnie, sőt talán még a kernelt, azaz a rendszer magját is újra kell fordítania a cél érdekében. Ezeknek csupán az említése is elrémisztheti még a legelszántabbakat is. Mikor hallott egy Windowson „nevelkedett" felhasználó arról, hogy magát az operációs rendszert saját kezével kelljen újrafordítania? Sokan itt ki is szállnak a „játékból", abban a tudatban, hogy a Linux használatának elsajátítása valamiféle nem e világi erőt kíván.

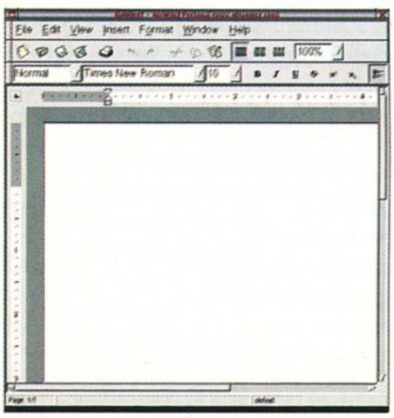
Bonyolultnak tűnik, de nem az

Ha így gondolja, alaposan téved, hiszen a Linux lelkivilága csak látszólag tűnik enynyire bonyolultnak. Tény, hogy a rendszer felépítése gyökeresen különbözik a Windowstól és a DOS-tól, az is biztos, hogy nem minden műveletet végezhetünk felhasználóbarát környezetben. Tagadhatatlan továbbá, hogy a Linux amolyan „szöszmötölős" rendszer, azaz semmi sem működik varázsütésre.

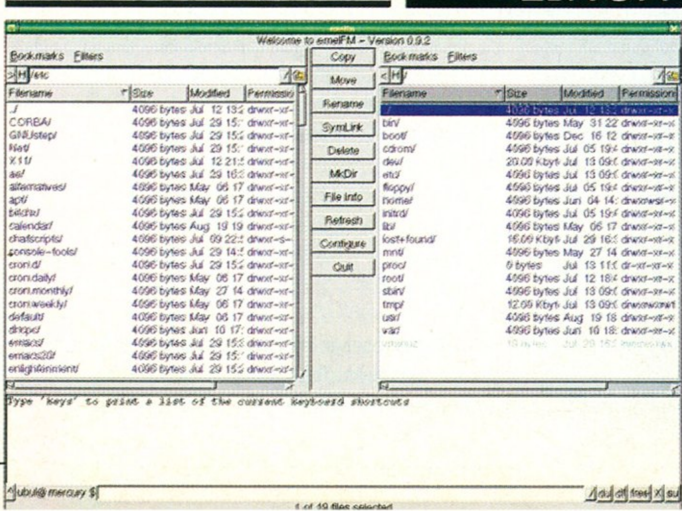
Ennek ellenére a szöveges (konzolos) felület megszokható, a parancsok megtanulhatók, a rendszermag és a többi alkalmazás fordításához pedig semmiféle előzetes programozási tudás nem szükséges. A Linux felépítése is teljesen logikus. El kell tudnunk szakadni a grafikus felület által nyújtott kényelmes szolgáltatásoktól, és nem szabad visszariadnunk attól, ha olykor-olykor parancsokat kell gépelnünk, nem az egérrel kattintgatnunk.

A továbbiakban arra a lehetetlen feladatra vállalkozunk, hogy a leendő Linux-felhasználókat megismertessük ezzel az operációs rendszerrel. Terveink szerint a legalapvetőbb dolgoktól kezdve a különböző hardvereszközökön keresztül egészen a Linux hálózati támogatásának beállításáig vezetjük el az olvasót. Teljes részletességgel természetesen mindezt nem lehet bemutatni, de az interneten szerencsére számos magyar nyelvű forrás áll készen, és az ilyen témájú magyar levelezőlistákon, fórumokon is további segítséget kaphat az olvasó. Mi a részletesség helyett elsősorban a közérthetőségre és az egyszerűségre törekedve igyekszünk minden olyan problémára kitérni, amely általában gondot okoz a kezdő felhasználók számára.

Garzó András
garzoand@interware.hu

Előző kiadásunkban számba vettük, milyen módokon kapcsolódhatunk fel az internetre. Most arról esik szó, hogy ez mennyire viseli meg az ember pénztárcáját.

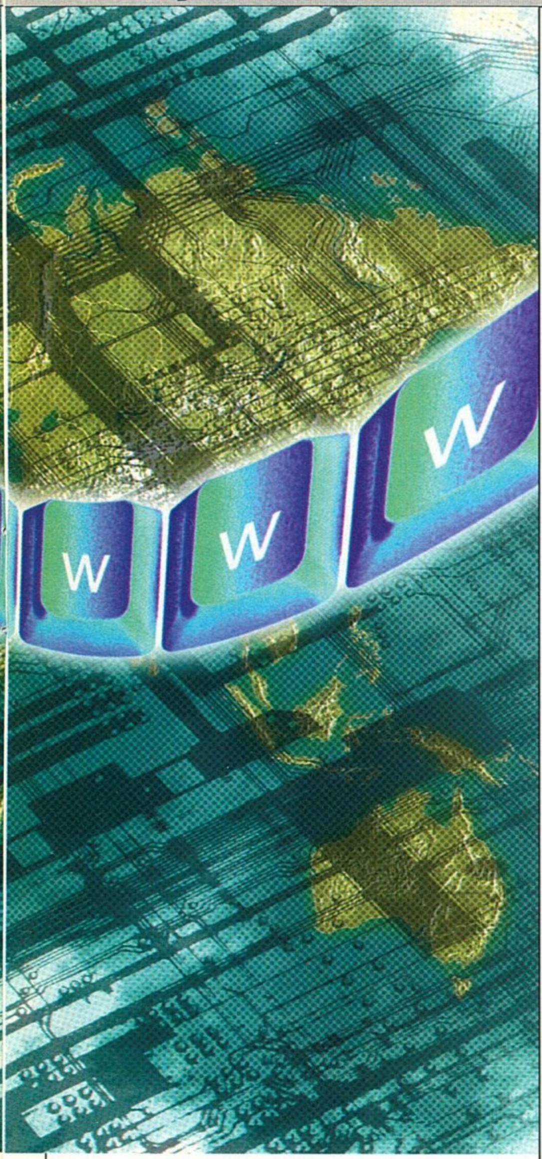
Az otthoni internetezés költségei

Ahhoz, hogy internetezhessünk, szükségünk van egy modemre, mely az adatok továbbításáért felelős. A modem a modulátor-demodulátor szavak rövidítése, és az adatok átalakítását végzi, hogy kis csomagok formájában a telefon-, koax-, esetleg üvegszálas kábelen száguldozhassanak. Napjainkban már az esetek többségében a csomagban vásárolható, előre összeállított gépek többségét beépített modemmel árusítják. Ha mégis valamilyen okból hiányzik, szerencsére megnyugodhatunk, mert a modem az egyik legolcsóbb számítógépes alkatrész a billentyűzet és az egér után. A belső modemek már 6-7 ezer forint körül megvásárolhatóak. Ezekkel egyetlen apró probléma fordulhat elő: ha sok egyéb eszköz található a gépünk házában (tévékártya, hangkártya, DV-kártya...), akkor hajlamos az összeakadásra. Persze ha nem pakoljuk tele a gépünket, akkor nem lehet gond. A külső modemek csak kicsit drágábbak, de biztonságosabbak is. Itt is akadnak komolyabb modellek, melyek ára már 20 ezer forint körül jár, de többletszolgáltatásaikra az átlagos internetezőnek nincs különösebb szüksége. Az ISDN terjedésével az ISDN-modemek ára is az analóg modemek árának közelébe süllyedt, így már 11-12 ezer forintért hozzájuthatunk. A kábeles és ADSL-elérésnél több konstrukció is létezik, szolgáltatótól függően. Akad, ahol ingyen kapjuk a kábelmodemet, van, ahol letéti díjat kell fizetni, megint máshol egyszeri összegért használhatjuk korlátlan ideig. Ezekhez viszont hálózati kártyára is szükségünk van, melyek már ötezer forintért a birtokunkba kerülhetnek.

Szükségünk van internet-előfizetésre is. Ezen a területen, mivel szerencsére a szolgáltatás minőségében egyre kisebb különbségek mutatkoznak – függetlenül attól, hogy kisebb vagy nagyobb cégnél fizetünk elő –, a saját íz-

Szolgáltató	Dial-up minimum	Dial-up korlátlan
Alarmix (www.alarmix.hu)	20 óra – 2375 Ft (túlhasználat 300 Ft/óra)	5 500 Ft
Axelero (www.axelero.hu)	5 óra – 1200 Ft (túlhasználat: 6 Ft/perc)	7 500 Ft
Covysoft (www.covysoft.hu)	20 óra –1875 Ft (túlhasználat esetén a következő díjcsomag fizetendő)	4 500 Ft
Datanet (www.datanet.hu)	5 óra – 1875Ft	7 500 Ft
Enternet 2001 (www.enternet.hu)	10 óra – 1250Ft	3 750 Ft
inter.net (http://www.hu.inter.net/)	(130)+10 óra – 2500Ft	7 500 Ft
nextra (www.nextra.hu)	–	6 000 Ft
TvNet (www.tvnet.hu)	–	–
UPC chello (www.upc.hu)	–	–

A táblázatban azok a szolgáltatók szerepelnek, melyek a cikk elkészülte idején az interneten a legteljesebb információval rendelkeztek a nyújtandó szolgáltatásaikról. Ha egy szolgáltatásból (például korlátlan ISDN) több is található, a legolcsóbb került a táblázatba. Akció keretében az egyszeri belépési díjtól a szolgáltatók eltekinthetnek, erről érdemes a szolgáltatás megrendelése előtt tájékozódni.

lésünk és szimpátiánk dönthet a szolgáltatók között. Lassan mindenki szolgáltat mindent, tehát szinte bármelyik cégtől rendelhetünk analóg és ISDN-elérést is. Táblázatunk megpróbál segíteni a nekünk leginkább tetsző szolgáltató kiválasztásában. Ha nem igazán tudunk dönteni, és bizonyítékra lenne szükségünk, akkor a cégek kipróbálására alkalmas a némelyikük választékában szereplő úgynevezett dobozos internet. Ez olyasmi, mint a mobiltelefonoknál a pre-paid kártyák, annyit internetezhetünk, amennyit előre kifizettünk. Ezzel a módszerrel akár még ajándékba is adhatunk barátainknak, rokonainknak internetelérést. Dobozos csomagot vehetünk az Axelerótól, az inter.net-től is.

Persze, nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy itt még távolról sincs vége a költségeknek, hiszen ha nem kábeltévés vagy ADSL-előfizetésünk van, akkor bizony ketyeg a telefonszolgáltató számlálója is. Sajnos, a telefonos szolgáltató cégek árképzése jelentősen eltér egymástól, és ugyanazért az internetezésért nem egyszer a többszörösét kell kifizetni. Ez alól nem bújhatunk ki, hacsak új lakás vásárlásakor a választásunkban nem játszik szerepet ez a körülmény. Matáv-területeken még él a 150 forintos kedvezmény, vagyis délután 6-tól reggel 7-ig (illetve hétvégeken és munkaszüneti napokon délután 3-tól) egy helyi vagy internetes hívásért annak időtartamától függetlenül maximum enynyit kell fizetni. Új csomag a szolgáltatók palettáján az Axelero-féle Kombi, mely egyben foglalja az internetelérés és a telefon díját is. Valószínűleg ez a kombináció lassan több szolgáltatónál is megjelenik majd.

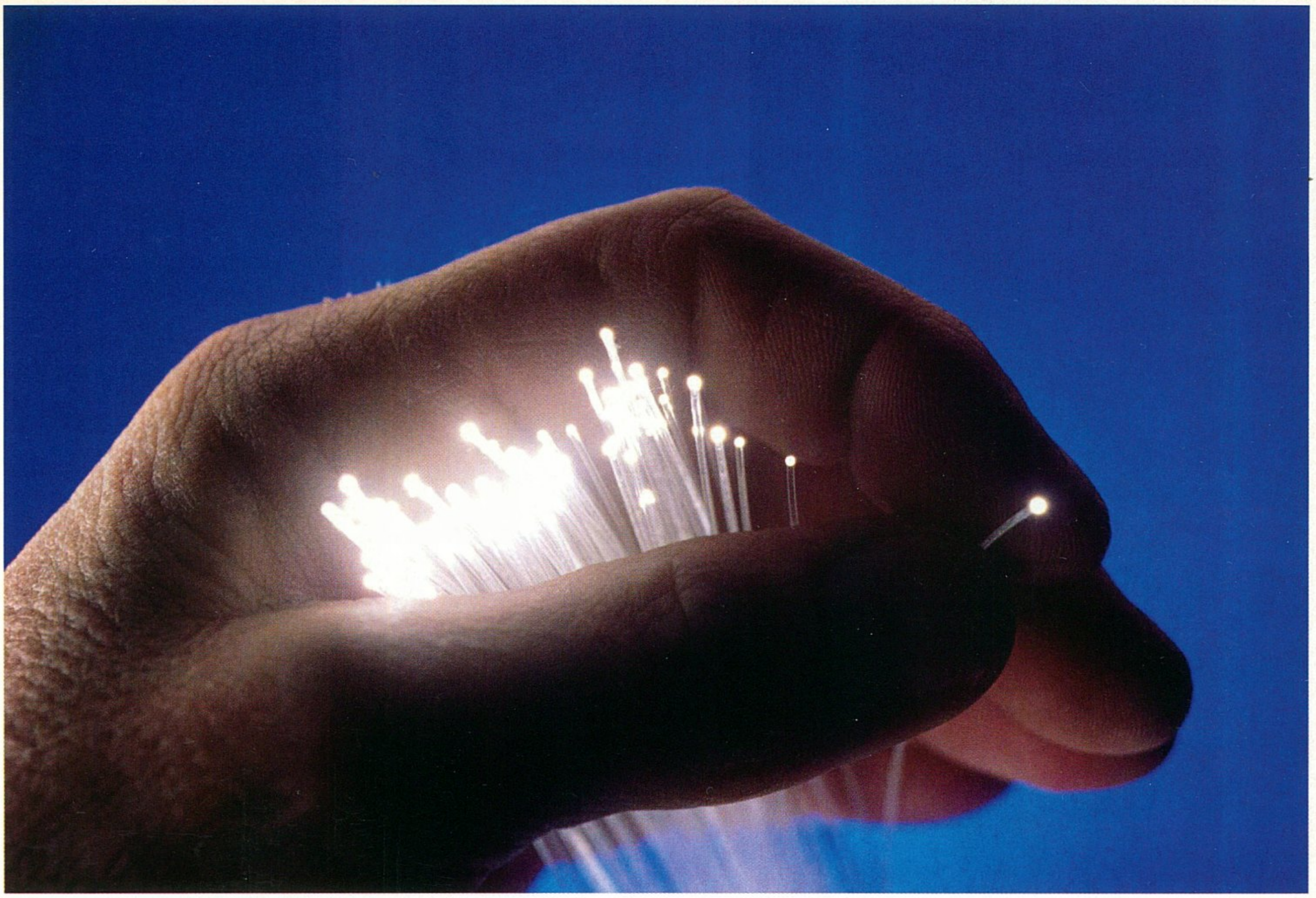
Új tendencia az, hogy egyre több szolgáltató tereli a felhasználók figyelmét a szélessávú internetelérés felé. Tavaly az egyszeri felhasználó számára szinte még csak a TvNet kábeles szolgáltatása állt rendelkezésre, idén már válogathatunk az ajánlatok között. A tavalyi ISDN-láz után itt az új technológia, az ADSL (aszimmetrikus digitális előfizetői vonal – nagyobb sebességgel tudunk letölteni, mint feltölteni). Szokás szerint az ADSL is főképpen Budapesten érhető el, azonban ez folyamatosan változik. A szolgáltatók szempontjából nem lényegtelen, hogy kevesebb költséget emészt fel, mint a hagyományos, telefonos internetszolgáltatás, vagyis olcsóbban üzemeltethető. Kezdetben kizárólag ott lehetett ilyet létesíteni, ahol már ISDN-kapcsolat volt kiépítve, idén már analóg vonallal rendelkezve is igényelhetünk ADSL-t.

A másik hasonló megoldás a UPC szélessávú szolgáltatása lakossági felhasználásra, vagyis a Chello. Ez kizárólag a UPC szolgáltatási területein vehető igénybe, és folyamatos kiépítés alatt van. Így előfordulhat, hogy kábeltévénk már van, de a Chello még nem elérhető. A szolgáltató itt is év végére szeretné elérni a közel teljes lefedettséget a szolgáltatási területén. A Chello hasonló paraméterekkel bír, mint az ADSL. Mindkettő folyamatos és időben korlátlan internetkapcsolat, egy hasonló összegű, fix havidíjat kell fizetni. A Chello esetében a többi internetező érdekében létezik egy adatforgalmi korlát, ami 15 gigabájt (efelett sebességkorlátozásra számíthat a felhasználó).

Az eddigi megszokott dial-up internetelérés helyét lassan átveszi az ISDN, ami némely szolgáltatónál ugyanannyiba kerül, mint a hagyományos betárcsázásos. Nem elhanyagolható szempont, hogy sokkal megbízhatóbb (kevesebb a leakadás), és kicsit gyorsabb.

Az internetes piacot vizsgálva semmiképpen nem hagyható ki a két ingyenes szolgáltató sem. A Kiwwi és a Freestart egyelőre tartják magukat, és mind hagyományos, mind ISDN dial-up elérést nyújtanak nekünk. Reméljük, bírják tőkével addig, amíg megállapodás születik a telefondíjak ilyen esetben történő megosztásáról.

Dusa Gábor
gabord@comptech.hu

A kábelinternet alternatívái

A 2000-es esztendő jelentős áttörést hozott a lendületesen fejlődő hazai internetezésben. A folyamatosan javuló gazdasági feltételek hatására sorra tűnnek elő a minőségi igényeket is kielégítő, minél teljesebb körű ellátással kecsegtető kisebb-nagyobb cégek a piacon. Ezek között első helyen szerepelnek a nagy sávszélességű, a telefonos hálózatoknál akár nyolcszor–tízszer is gyorsabb nonstop internetszolgáltatók.

■ A 224 tagot tömörítő Magyar Kábelkommunikációs Szövetség kimutatása szerint a közel 1,6 milliónyi kábeltévés háztartásnak jelenleg már majd a fele alkalmas lenne a kábelhálózatokon üzemelő internetes szolgáltatások befogására. Elvileg. A gyakorlatban viszont a 770 bekábelezett település közül jó, ha harmincban lehet jelenleg a világhálóra is rákapcsolódni. Ez pedig elég gyengécske arány, főként ha azt is hozzávesszük, hogy a szövetségen belül tíz és húsz közé tehető azon cégeknek száma, amelyeknél a televíziócsatornák mellett az internet-hozzáférés is igénybe vehető.

Kábeltévés szolgáltatók

Cég	Elérhetőség	Szolg. terület	Belépési díj	Havi díj	Webcím
TvNet KFT.	Bp. XIII., Csata utca 8 T: 2366250	Bp. V, XIII, XIV, IX, XIX	48 000 Ft	10 000 Ft	www.tvnet.hu
Axelero	1364 Bp., Pf.: 204	Bp.: II, III, VIII, XVI, XX, Kaposvár	12 500 + 10 000 Ft *	9 990/11 990 Ft**	www.axelero.hu
UPC Chello	UPC Ügyfél-szolgálatok	Bp.: I, II, IV, XI, XIII, XIV, XVII, Budaörs, Miskolc	25 000 + 10 000 Ft *	10 990 Ft	www.chello.hu

* Ha az ügyfél a kábelmodemet nem vásárolja meg, 10 000 Ft egyszeri letéti díjat kell fizetnie, amelyet a szerződés lejártakor visszakap. A Chello időnként akció keretében elengedi a belépési díjat.

** Ha az ügyfél a kábelmodemet nem vásárolja meg, havi 2000 Ft bérleti díjat kell fizetnie. A kábelmodem ára 75 000 Ft.

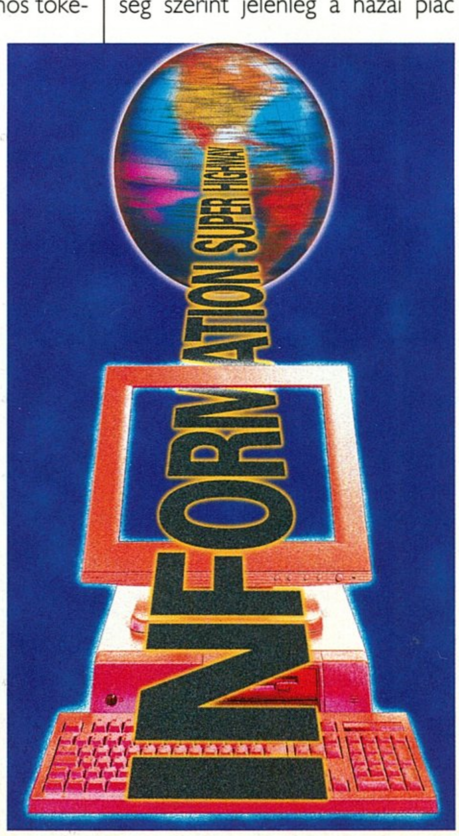
A legoptimistább becslések szerint is pillanatnyilag maximum 250 elméleti ügyféllel számolhatnak a kábelrendszeren szolgáltató különféle webes vállalkozások. Ők is mindenekelőtt Budapestről és a nagyobb városokból tevődnek össze, mivel a nagy beruházási igények, no meg az igencsak hosszú megtérülési idő miatt a kisebb települések helyi kábeltévés üzemeltetőinek nem kifizetődő a

ezés

rendszer kiépítése. Üdítő kivételek azért mégis akadnak. A Baranya megyei Bóly község mind a 3300 lakója például egy helyi vállalkozónak köszönhetően a tévénézésen kívül netezni is tud a kábelvezetékein keresztül. Martfűn pedig az önkormányzat ahelyett, hogy jól bevált szokás szerint eladta volna a város kábeltévéjét, megteremtette annak a lehetőségét, hogy a lakosság minél olcsóbban hozzáférhessen az internet nyújtotta élvezetekhez. De Szarvason és Szekszárdon is működik már a nagy sebességű, kábeltévén fogható internet, ez utóbbi helyen a környékbeli falvakba is megteremtették ugyanúgy a hozzáférést. Mindezt annak ellenére, hogy teljesen gazdaságtalannak tűnik néhány ember kedvéért ekkora beruházásokba belefogni. Ezek a települések ugyanakkor bebizonyították, hogy átgondolt szervezéssel a merésznek tűnő kezdeményezések is lehetnek sikeresek.

A kábelen történő internettovábbításnak két formája létezik. Egy adott település kábeltévés üzemeltetője vagy bérbe adja vezetékeit egy külső, leginkább valamelyik stratégiailag jelentős országos cégnek, vagy önmaga válik egyben internetszolgáltatóvá is.

Az első alternatíva persze jóval gyakoribb, mert az általános tőkehiányból kifolyóan ilyenkor a nagy partnercég megelőlegezi a kiépítés költségeit, majd pedig később a hasznot is ennek arányában osztja meg egymás között a két társaság. A magyarországi vezető internetszolgáltatók listáját két viszonylag friss vállalkozás nyitja. Egyikük a UPC Magyarország Kft. Nyugat-Európa egyik legkedveltebb internetfajtája, a tavaly év végén nálunk is útjára indított Chello lassan tízezer előfizetőt tudhat magáénak. A rendszer egyelőre a főváros néhány kerületében, Budaörsön és Miskolcon vehető igénybe. A cégnek van egy teljesen saját internetrendszere is, a jóval szerényebb műszaki hátteret igénylő Broadband, ami azonban jóval kevésbé ismert a potenciális felhasználók előtt.

A Matáv Rt. égisze alatt működő Axelero-internet jelenleg néhány százas nagyságrendű felhasználói tábora Budapest VIII. és XVI. kerületeinek bizonyos részein a MatávKábelTV Kft., illetve Kaposváron a Kaposkábel független társaság hálózatán működik.

A szolgáltatás kereskedelmi jelleggel három hónapja indult, és a cég tervei szerint idővel nemcsak a MatávKábelTV, hanem a kaposvári példához hasonlóan helyi szervezetek hálózatain keresztül, vagy akár a UPC-vel együttműködve szándékozik majd megjelenni.

Az Axelero minden valószínűség szerint jelenleg a hazai piac legnagyobb és legszélesebb választékkal rendelkező internetszolgáltatója, amely éppen a Kábelnettel tette teljessé lakossági szolgáltatásainak a körét.

Mindkét vállalkozás természetesen a jelenleginél nagyságrendekkel több háztartásnak tudna internet-hozzáférést biztosítani a kábelhálózat szerteágazósága és fejlettsége miatt, erre azonban sajnos még biztosan várni kell egy keveset. Rajtuk kívül mindenki más csak aprócska szeletekkel részesül a kábelinternetezés képzeletbeli almájából.

A fővárosban működő kábeltelevíziós cégek esetében elmondható tehát, hogy többnyire létezik saját internet-szolgáltatás, melynek egyre növekvő hasznát nem igazán szándékoznak megosztani más külső vállalkozásokkal. Főként azért, mivel meglévő hálózatukat óriási anyagi ráfordítással teremtették meg, és bármiféle együttműködés elsősorban az azonos cégcsoporton belül a legelőnyösebb. Jó példa erre a UPC, amely saját kábeleire értesüléseink szerint más szolgáltatót nem szándékozik beengedni. Kivétel ugyan a TvNet, a budapesti illetékességű kft., amely szintén szélessávú internetszolgáltatóként rövid ideig még a UPC üzleti partnere. Vidéken némileg más a helyzet. Ott az igénylők jóval kisebb száma miatt külső befektetők bevonása a célravezető. Önállóan beruházni ugyanis csak kivételes esetekben éri meg, egy közismert nagy cég neve pedig amúgy is nagyobb garanciát jelent.

Mivel jelen pillanatban nincsen olyan magyarországi hálózat, amelyen több szolgáltató is jelen lenne, a kábelinternet piaci megoszlását ma még nagyon nehéz meghatározni.

A jövő ellenben mindenképp a folyamatos műszaki fejlesztéseket végrehajtani képes, pontos és megbízható szolgáltatóké. Ezt pedig akárhogy is nézzük, leginkább mégiscsak a jelentős anyagi tőkével bíró multicégekre támaszkodó kezdeményezések tudják hosszú távon is biztosítani előfizetőik részére.

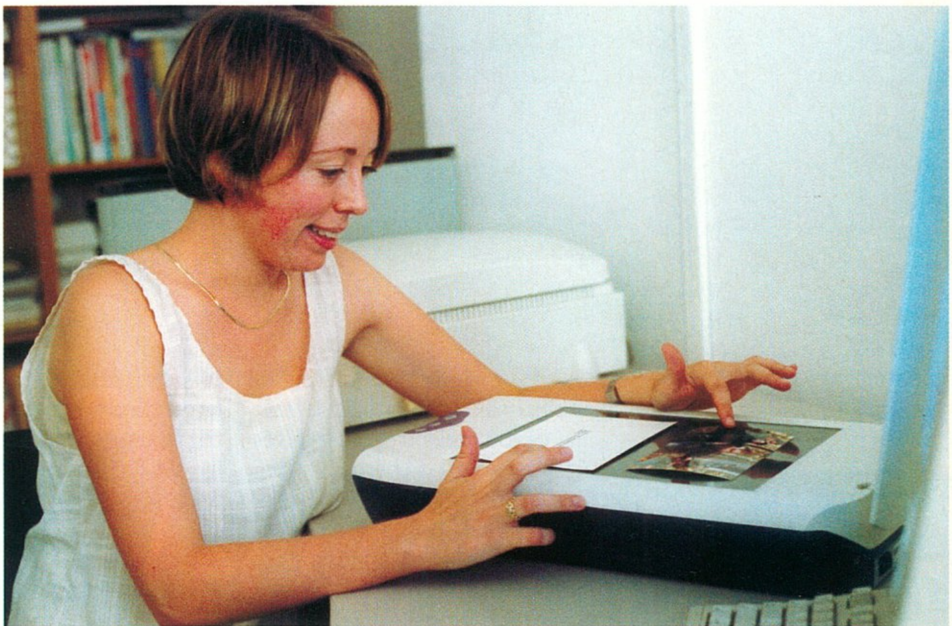
Az alig pár hetes távközlési törvény idevonatkozó módosításai a jövő évtől várhatóan amúgy is jócskán módosítani fognak a mezőny összetételén.

Farkas Szabolcs

SÍKÁGYAS SZKENNEREK II.

Agfa SnapScan e20, e25 és e26

Ez a három szkenner az Agfa termékskálájának alsó felét foglalja el. Ajánlott bolti áruk rendre 21 000, 26 500 és 30 500 Ft, de ha ügyesek – és szerencsések – vagyunk, némi keresgéléssel ennél valamivel kevesebbért is hozzájuthatunk. Az Agfa által a „fun" kategóriába sorolt berendezések elsősorban az otthoni PC-k mellett nyújthatnak jó szolgálatot.

■ Külalakra szinte teljesen azonos a három berendezés, ugyanazt a programcsomagot is használják, így most először a középső SnapScan e25-öt vesszük szemügyre. A legszembeötlőbb különbségek: az e20 nem rendelkezik programozható gombokkal, és csak 36 bites színmélységre képes, szemben a két nagyobb testvér 42, illetve 48 bites teljesítményével. Az e25 és e26 három-három gombbal is rendelkezik, melyekre valamivel később még visszatérünk.

A SnapScan e25 (és így az e20, valamint az e26 is) mérete teljesen átlagosnak mondható, és ez áll a dizájnra is. Érdekességképpen az Agfa formatervezői – talán a mobiltelefongyártóktól ellesve az ötletet? – három különféle színű, cserélhető fogantyút mellékelnek az e20-as és e25-ös lapolvasó mellé. A narancssárga, kék és grafitszínek használatával mindenesetre a legigényesebb lakberendező is beleillesztheti a készüléket az új lakásába. Az e26 némileg kilóg a sorból a színével: ez ugyanis sötétszürke, és nincs hozzá színes fogantyú sem.

A szerkezet kezelőszervei nincsenek túlbonyolítva, a cserélhető fogantyú alatt könnyen elérhető módon három darab gombot találunk, melyekkel a legalapvetőbb funkciókat érhetjük el – ezek gyárilag a színes másolat készítése (nyomtatóval), a ScanWise program elindítása, illetve a „képes" e-mail küldése. Természetesen ezeket bármikor könnyen megváltozhatjuk.

Egy szkenner használata nem tartozik az igazán bonyolult feladatok közé: a fedelet felnyitjuk, a képet (dokumentumot) elhelyezzük az üveglapon, a fedelet visszahajtjuk, és máris kezdődhet a beolvasás művelete!

A szóba jöhető lapméret az A4-esig terjedhet, és a fedél ügyes kialakításának köszönhetően vastagabb tárgyakat (például színes újságok, könyvek) is szkennelhetünk.

Ami a gép tudását illeti, erre ebben az árkategóriában igazán nem lehet pa-

nasz: 600x1200 optikai és 9600x9600 digitális dpi. A számítógép irányába mindhárom Snap-Scan az USB porton keresztül kapcsolódik.

A szkenner dobozában a már említett két pótfogantyút, egy USB-kábelt, egy külső tápegységet, valamint egy telepítési segéd-plakátot és négy darab CD-ROM lemezt találunk. Ez utóbbiak tartalmazzák az Agfa ScanWise ne- vű programját, mely szkennerdriver (TWAIN) és egy ehhez tartozó kezelőfelület egyben, valamint a Corel PrintOffice 2000 PC-s és MAC-es változatát és az I.R.I.S ReadIRIS karakterfelismerő programot (ez sajnos nem magyar, így a magyar szövegtől meglehetősen zavarba is jön). Az e26 esetében a Corel helyett a Photoshop LE szoftvert találjuk.

Az alapvető driverek felrakásával nagyjából 18 megabájtnyi helyet veszítünk a merevlemezünkön. Erre jön még – ha más program eddig nem tette volna fel – az Adobe Acrobat Reader telepítése, amire a kézikönyv elolvasása miatt lesz szükség – ez ugyanis nyomtatott formában nem áll rendelkezésünkre. A ScanWise kezelőszoftver egy meglehetősen egyszerű példány, ám mindent tud, amire egy átlagos feladathoz szükségünk lehet. Képes például egy több elemből álló dokumentum (például képes újságoldal) automatikus bontására, vagy pedig a több fénykép beazonosítására. Érdekes módon az eredeti anyag fajtáját (fénykép, szövegoldal, és így tovább) is meglehetős sikerrel felismeri, és automatikusan ehhez állítja be a jellemzőket. A szkenneléshez tartozó beállításokon lépésenként vezet végig. Annak fügvényében, hogy milyen céllal szkennelünk, a ScanWise segítséget nyújt a megfelelő felbontás kiválasztásában is. Jó pár darab előre beállított „profillal" dolgozhatunk. Így például ha fájlba szeretnénk menteni – mondjuk a későbbi képfeldolgozás miatt – akkor 150 dpi-vel dolgozik a SnapScan, ha viszont egyből e-mail mellé csatolnánk a képet, akkor csak 72 dpi-s leolvasásra kerül sor. Ilyen módon nincs szükségünk minden alkalommal ezeket állítgatni, elég ha csak annyit mondunk a programnak: milyen eredetiből, milyen céllal végezzük a szkennelést.

Szkenner		Agfa SnapScan e20	Agfa SnapScan e25	Agfa SnapScan e26
Felbontás	Optikai Digitális	600x1200 9600x9600	600x1200 9600x9600	600x1200 9600x9600
Színmélység		36 bit	42 bit	48 bit
Mellékelt programok		Agfa ScanWise, AGFANet Print Service, I.R.I.S. Readiris, Corel Print Office 2000	Agfa ScanWise, AGFANet Print Service, I.R.I.S. Readiris, Corel Print Office 2000	Agfa ScanWise, AGFANet Print Service, I.R.I.S. Readiris, Adobe PhotoDeLuxe, NTM Web! Personal, Ulead Phote Explorer
Ár		21 000 Ft	26 500 Ft	30 500 Ft

		SnapScan e25	SnapScan e20	SnapScan e26
A4-es színes dokumentum	300 dpi 75 dpi	1:04 0:14	1:07 0:15	1:16 0:12
A4-es dokumentum	OCR	0:18	0:16	0:19
9x13 színes fénykép	300 dpi 75 dpi	0:22 0:08	0:18 0:08	0:21 0:07

Hazánkban ugyan nincs nagy jelentősége, de azért megemlítem az AGFANet Print Services nevű szolgáltatást. Az ehhez tartozó kliens-szoftvert természetesen telepíthetjük gépünkre, és elvileg a következőt feladatot látná el: a beszkennelt (vagy akár digitális kamerával készített) képet a weben keresztül a megfelelő AGFA-partnerhez elküldjük, kiválasztjuk, hogy hány darab képet szeretnénk (meg persze milyen méretben, és így tovább) és hamarosan a postaládánkban találhatjuk a papírképet. A fizetés persze hitelkártyával történhet.

Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

Kockázat nélkül a kártyákkal

FOTÓ: DUSA GÁBOR

Ma már rengeteg helyen lehet fizetni vagy pénzt felvenni bankkártyával. Ezért egyre többen vannak azok, akik minimális készpénzt tartanak maguknál, és inkább a kártyájukat használják. A kártyahasználat azonban csak akkor biztonságos, ha néhány fontos szabályt mindig betart az ember.

Az első és legfontosabb aranyszabály, hogy bárhol is vásároljon kártyájával, ne hagyja, hogy az kikerüljön a látóköréből. Éttermekben például a pincér gyakran elviszi a kártyát, és kihasználva, hogy a kedves vendég nem látja, többször is lehúzza a kártyát, vagyis többször emeli le az összeget a számláról. Ha arra hivatkoznak, hogy a leolvasó szerkezet a hátsó szobában van, követelje, hogy lehessen ott ön is, amikor lehúzzák a kártyát. Ha nem engedik, inkább fizessen készpénzzel.

A bankok egyébként a szerződésben kikötik az elfogadóhelynek, hogy a tranzakciót olyan helyen kell végrehajtani, ahol a kártyabirtokos nyomon tudja követni az eseményeket. Ha valahol ezt nem így tapasztalja, nyugodtan jelentse az esetet számlavezető bankjánál.

Ha valamilyen klasszikus, dombornyomott kártya lapul a tárcájában, sose felejtse el, hogy a kártya számának és lejárati idejének ismeretében bizonyos helyeken, például az interneten, bárki vásárolhat az ön számlájára. Érdemes tehát mindig figyelni arra, hogy ezek az adatok ne jussanak illetéktelen kezekbe. Az elektronikus kártyák esetében is célszerű odafigyelni ezekre az adatokra, bár az „electron" kártyák adataival sokkal nehezebb visszaélni. Épp ezt a tényt szem előtt tartva érdemes komolyan venni a bankok figyelmeztetését, miszerint az automatánál mindenképpen várja meg a bizonylat kinyomtatását, a kis papírt tegye el, és ne hagyja ott!

Ha olyan elfogadóhelyen fizet, ahol nem elektronikus terminál, hanem úgynevezett „vasaló" segítségével készítik el a bizonylatot (ez a szerkezet csak dombornyomott kártyáknál használható, a vasalás során a kártya domború részét rámásolják a bizonylatra), nagyon ügyeljen arra, hogy csak egyszer „vasalják ki" a kártyáját. Ha valami miatt mégis többször hajtják végre a műveletet, mondjuk, mert elrontották az előző bizonylatot, a helyesen kitöltött papírt írja alá, a többit pedig másolati példánnyal együtt kérje el, és még a helyszínen tépje szét.

Ha külföldre megy, vagy valamilyen egyéb okból más rendszerességgel használja a kártyáját mint szokta, esetleg nagyobb összegű vásárlásokat hajt végre, erről érdemes előre tájékoztatnia a számlavezető bankját, és megadni telefonszámát, ahol mindig elérhetik. A bankok ugyanis a visszaélések felismerése érdekében elektronikusan figyelik a számlák forgalmát, és amikor azt tapasztalják, hogy az ügyfél a szokásaitól eltérően használja a kártyáját, megpróbálnak vele kapcsolatba lépni, hogy meggyőződjenek, valóban ő hajtja-e végre az adott tranzakciókat. Ha nem sikerül, inkább ideiglenesen letiltják a kártyát, ami kellemetlen meglepetéseket okoz.

Ügyeljen arra, hogy titkos PIN kódját ne tudja meg senki, még a családtagjai sem. A bankok ugyanis nem vállalnak semmilyen felelősséget akkor, ha kiderül, illetéktelen személyek is tudhatták a kártyabirtokos PIN kódját. A kódot tehát jegyezze meg, és ha lehet, ne írja fel sehová. Ha mégis rögzítenie kell, ne írja a kártyára, és soha ne tartsa azzal egy helyen.

Egyes beltéri automatáknál az ajtó a kártya lehúzása után nyílik csak ki. Ez a szerkezet a mágnescsík adatai alapján eldönti, hogy a kártya érvényes-e vagy sem, és ha érvényes, kinyitja az ajtót. Az ilyen beléptető rendszerekhez soha nem kell megadni a PIN kódot. Ha mégis kéri a rendszer, akkor kódlopóval van dolgunk. Ezeket a szerkezeteket a csalók szokták felszerelni az ajtókra, hogy a tájékozatlan ügyfelektől kicsalják a kódokat, majd ellopva tőlük a kártyát, percek alatt kiürítsék a pórul járt ember bankszámláját.

Mások szántszándékkal betömik a pénzkiadó automata nyílását, az ügyfél pedig látva, hogy elromlott a gép, a pénze nélkül továbbáll. Ha már jó messze jár, előkerülnek a csalók, kiveszik a pöcköt a nyílásból, majd elteszik a mögötte megbújó bankjegyeket. Ha tehát az automata nem adja ki a pénzt, de erről nem tájékoztatja önt a monitoron, ne hagyja ott az automatát, hanem hívja a rajta megtalálható telefonszámot, vagy saját bankja éjjel-nappali ügyfélszolgálatát. Ha senkit nem tud elérni, végső esetben hívja a rendőrséget, de mindenképpen várja meg az automatánál, míg megérkezik a segítség.

Varga G. Gábor

Bankkártyák a neten

- www.bankkartya.hu
- www.khb.hu
- www.otpbank.hu
- www.cib.hu
- www.postabank.hu
- www.budapestbank.hu
- www.erste.hu

Tudod, mikor indul vonat Budapestről Pekingbe.*

Tudsz 100 000 telefonszámot.

Tudod, milyen hangon nevet a kisbabád.

Tudod, hogy lehet e-mailt küldeni Sanghajba.*

Tudod, hol találsz több millió website-ot.*

Tudod, hogyan tudhatsz meg többet emberekről, helyekről és dolgokról.

Tudod, mi mindent tud az új hp Jornada Pocket PC.

Tudj meg még többet! Digitális információ a HP-tól. www.hp.hu

hp®
invent

Kis magyar vonatozás

Augusztus végén, szeptember elején még akad egy-két hétvége, amikor jó az idő és apa-anya is ráér – vagyis minden adott egy kiránduláshoz. Tapasztalatból tudom, hogy az 5-6 éves kisfiúk rajonganak a vonatokért, a kisvonatokért pedig még inkább.

■ Magyarországon húsz helyen működik keskenynyomtávú vasút, vagyis olyan hely van, ahol a normál 1,435 méteres nyomköznél keskenyebb síneken pöfög a vonat. A kisvasutak jó része annak idején nem a gyerekek szórakoztatására épült. Száz évvel ezelőtt már több ezer kilométernyi vonalat helyeztek üzembe Magyarországon a nagybirtokok, az erdőgazdaságok és a bányavidékek területén, ahol mezőgazdasági terményeket, fát, követ és ásványkincseket fuvaroztak velük, de szerephez jutottak a személyszállításban is.

Az ország legszebb tájain jelenleg 380 kilométernyi vonalon tizenkilenc 760 mm-es és egy 600 mm-es nyomtávolságú vasút közlekedik. A kisvasutak legtöbbje már megtalálható az interneten, de sok esetben alapvető információk nélkül. A http://www.zalaiturizmus.hu/erdeikisvasut.htm címen például csak egy térkép és két kép jelzi az ország leghosszabb kisvasútjának létét, de nem kap sokkal több információt a http://business.matav.hu/uzlet/kerettye/vasut.html címre látogató sem, aki nem tudhatja meg például, hogy a csömödéri kisvasút kezdetben lóvasútként működött, és hogy fontos szerepet játszott a zalai olaj feltárásában, majd 1935-től a Magyar–Amerikai Olaj Rt. részére hordta a követ, a cementet és a csöveket Bázakerettyére.

Még tavaly megjelent a magyar weben a http://www.kisvasut.hu/ internetes kikötő, amely a tervek szerint 2001 végére válik teljessé. A szerkesztők szeretnének minden hazai kisvasútról olyan bemutatkozó oldalt készíteni, amely támpontot nyújthat az egyszerű turistának programja megtervezéséhez, de ugyanakkor kielégíti a minden apró részlet iránt érdeklődő vasútbarátok igényeit is. A húsz magyarországi keskenynyomtávú vasút közül eddig azonban csak egyetlenegy, a Kemencei Erdei Múzeumvasút került fel a kisvasutak honlapjára, ez azonban nem okozott csalódást, valóban részletes és alapos tájékoztatást kap az „internetes vonatozásra" vágyó. A vizuális élmény azonban nem tökéletes, a képek egy része ugyanis nem töltődik le.

A http://www.extra.hu/vasut/k.htm címről elérhető néhány hazai kisvasút, egyebek között a Budapesti Gyermekvasút, amelyhez a http://www.gyermekvasut.hu/ útvonalon juthatunk el, de ugyanerről a vasútról és üzemeltetőjéről olvashatunk a http://www.gyermekvasut.com/ címen is. Nagyon szép és átgondolt a Királyréti Állami Erdei Vasút „nem hivatalos weblapja", amely a http://www.tar.hu/frameset.phtml?path=/kiralyret/ címen található. A virtuális kirándulásra induló értesülhet a kisvasút elérésének módjáról, a menetrendről és a díjszabásról. A honlaphoz csatolt oldalakon olvashat a látogató a királyréti kisvasút történetéről, sőt még olyan jelenségekről is, mint a vandalizmus, amely nemcsak az igazi vonatokat, hanem a kisvasutakat is sújtja. A Budapesti Gyermekvasút és a Királyréti Állami Erdei Vasút több nemzetközi web-gyűrű tagja, vagyis lehetőség nyílik arra, hogy hasonló külföldi vasutak honlapjára is eljuthassunk.

Vannak települések, amelyek szeretnék visszaállítani a régvolt kisvonatot: ezek közé tartozik például Mórahalom (http://5d.morahalom.hu/sajto/kalend/kois.htm), amely a Szeged–Átrakó–Ásotthalom–Halastelek vonalon közlekedő kisvonatot, és talán kicsit a régmúlt időket vágyja vissza, amikor a kisvonat nemcsak turisztikai attrakció volt.

Böjthy Mátyás

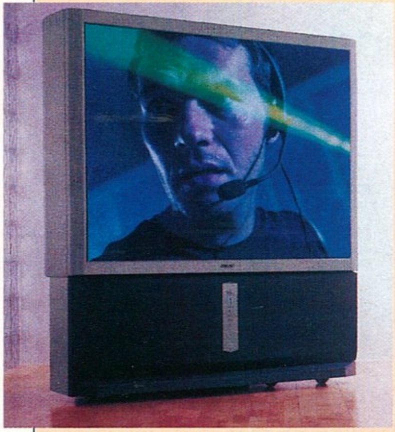

Projektoros tv-k

Kapcsolódóan a projektoros vetítési technikákról szóló írásunkhoz, most röviden bemutatunk önöknek két készüléket a projektoros televíziók közül, amelyek szerintünk jól reprezentálják a mai választékot. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ezeken kívül nincs más szóba jöhető típus, ezért aztán mindenképpen érdemes nyakunkba venni a várost, és megnézni a teljes kínálatot, hiszen ezzel kínos élményektől kímélhetjük meg magunkat.

Sony KP–48PS1

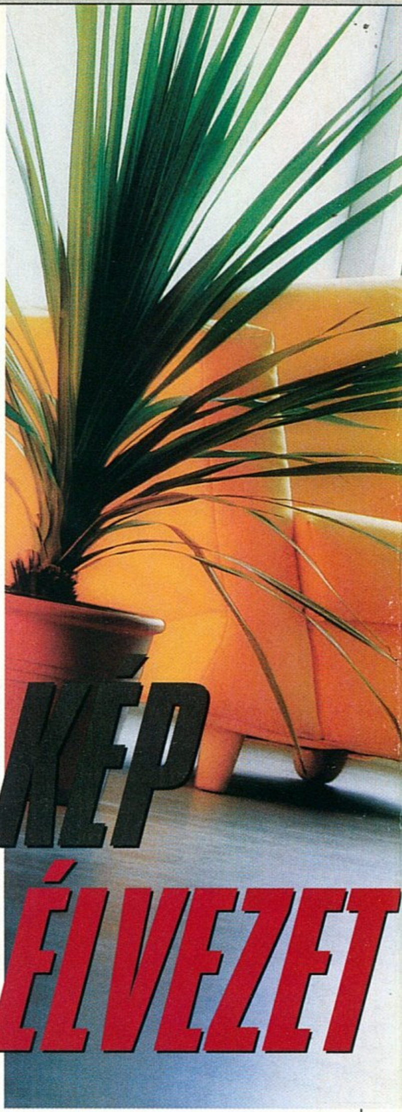
A televíziók terén meghatározó szereppel bíró Sony erős pozíciókkal rendelkezik a projektoros televíziók piacán is, melynek egyik ékes bizonyítéka a KP–48PS1 típus. A tükröződésmentes, nagy kontrasztarányú képernyővel rendelkező modell olyan technológiai ínyencségeket sorakoztat fel, mint a DRC (Digital Reality Creation), ami gyakorlatilag megnöveli, egész pontosan megduplázza mind a vízszintes, mind a függőleges képpontok számát, négyszeres felbontást eredményezve. Ennek a technológiának a továbbfejlesztése a DRC-MF, amely megnégyszerezi a képpontokat, villódzásmentes, színhelyes képet eredményezve. Továbbhaladva a KP–48PS1 szolgáltatásainak hosszú során, ki kell emelnünk a kéttuneres kivitelt, aminek köszönhetően rendelkezésre áll a PIP, azaz a „kép a képben" funkció. A magyar nyelvű menü a kényelmet szolgálja, míg a választható 16:9-es képarány a szélesvásznú filmeknél fog jól jönni. A KP–48PS1 sztereoerősítőjének teljesítménye 30 W csatornánként. Ez a modell kapható két nagyobb, 53 és 61 coll képátmérővel is.

Panasonic TX–47PT1

A Panasonic televíziói iránt elkötelezettek számára a cég pillanatnyilag egyetlen projektoros típust kínál, amelyik a TX–47PT1 névre hallgat. Szerencsére, az „egyke" státus a lehető legkevésbé sem megy a felszereltség és a minőség rovására, elég talán a 16:9-es méretarányú képernyőt kiemelni, ami miatt a TX–47PT1 az egyik legjobb választásnak bizonyulhat azok számára, akik DVD-re építik a házimozijukat is. A Panasonic minden olyan technikai fogást és fejlesztést beépített a TX–47PT1-be, amit napjainkra kifejlesztettek a televíziók terén: 100 Hz-es képfrissítés, professzionális optikai megoldások, digitális képjavítási eljárások, PIP, vagyis kép a képben. Külön kiemelendő a beépített Dolby ProLogic hangrendszer, ami a külön csatlakoztatható két háttérsugárzó segítségével egy komplett házimozi rendszert alkot.

A képmegjelenítő eszközök közötti választás lehetőségeit taglaló sorozatunk második részében a haladók igényeit szeretnénk kiszolgálni azzal, hogy körülnézünk az igazán nagy képernyők világában.

NAGY KÉP NAGY ÉLVEZET

Az előző részben alaposan körbejártuk a katódsugárcsöves technológia részleteit, elemezve azokat az egyáltalán nem részletkérdéseket, amelyek eldönthetik, milyen televíziót érdemes választani álmaink házimozirendszeréhez. Beszéltünk a képformátumokról – 4:3, 16:9 –, a képfrissítési technológiákról – 50 Hz, 100 Hz – és a különböző egyéb felszereltségekről – PIP, PAP, surround stb. A mostani fejezetben áttérünk az úgynevezett projekciós, azaz vetítési elven működő képmegjelenítő eszközökre, amelyek a legtöbb embert érdekelnek, de vagy az áruk, vagy a működésükkel kapcsolatos tévhitek miatt nem mernek megvásárolni.

Felépítésük szerint két, működésük szerint három csoportba sorolhatjuk a projektoros képmegjelenítőket. Az első szempont alapján beszélhetünk projektoros televízióról és projektorról. A projektoros televíziók esetében egy házon belül lakik a vászon és maga a „vetítőgép" is, mely duót még kiegészít egy tv-tuner is, ami megteremti annak a lehetőségét, hogy ezt a típust ugyanúgy használjuk, mint a „hagyományos" televíziókat. Ugyanazokat a csatlakoztatási lehetőségeket találjuk rajtuk: Scart, RF és kompozit videobemenetek, sztereohangkimenetek stb. Való igaz, hogy az első néhány generációs projektoros televíziók képminősége nem volt valami eget rengető, ráadásul csak az élvezhette a nagy képméret nyújtotta előnyöket, aki pontosan szemben ült, míg azok, akiknek csak a sarokgarnitúra szélén jutott hely, nyújtogathatták a nyakukat. Ez a helyzet azonban mára alaposan megváltozott, ami elsősorban a vetítési technikák ugrásszerű fejlődésének köszönhető. A projektorok fényereje és felbontása a többszörösére nőtt, ráadásul az új, sortöbbszöröző elektronikáknak köszönhetően még a gyengébb vízszintes sorfelbontású bemenő jelek – pl. VHS – esetén

sem esik szét a kép alkotóelemeire. Ha pedig az új, nagy felbontású formátumokat – DVD, HDTV stb. – használjuk, a képminőség felülmúlhatja a várakozásokat. Ebben a kategóriában már igazán nagy képméretekkel találkozhatunk, gyakorlatilag 40–42 coll, azaz 101–106 cm alatt nem is kínálnak projektoros televíziót, de a legkeresettebb modellek az 50–60 collos méretekből kerülnek ki. A mai vetítős televíziók minden olyan extra felszereltséget tartalmaznak, ami a felsőkategóriás, hagyományos, katódsugárcsöves modelleknél megszokott: digitális képoptimalizálás, 100 Hz-es képfrissítés, kép a képben, sztereo- vagy éppen többcsatornás, surround hangrendszer stb. A fejlődés jele egyébiránt megmutatkozik egy másik, nem kevésbé fontos paraméter, vagyis a méretek és a súly terén is, hiszen napjaink projektoros televízióinak a mélysége sokszor még a fél métert sem éri el, súlyuk pedig 50 és 70 kg között mozog, ami még jócskán belül van a mozdíthatóság határán. Nem lehet természetesen szó nélkül elmenni az ilyen tévék esetében az élettartam mellett sem, hiszen a projektorban lévő izzó élettartama véges, csakúgy, mint a csillárban lévő rokonának, ráadásul a cseréje sem úgy működik, hogy az első lámpaüzletben megvesszünk egy 60 W-os izzót, majd otthon becsavarjuk a régi helyére. A helyzet azonban – szerencsére – nem olyan vészes, hiszen ezeknek az izzóknak az élettartama akár öthatezer óra is lehet, ami átlagos használatot feltételezve hat vagy akár hét év hibamentes működést is jelenthet.

Ha valaki igazán nagy képet szeretne otthon előállítani, akkor legjobban teszi, ha a projektorok terén néz alaposabban körül. Ha nagyon le akarnánk egyszerűsíteni a dolgokat, akkor azt mondhatnánk, hogy ez az igazi mozi, hiszen a kifeszített vászonra – általában – a nézők háta mögül vetítik a képet. A párhuzam persze kissé sántít, hiszen – néhány ritka kivételtől eltekintve – senki sem szeretne a nappalijában látni egy ormótlan vetítőgépet, és hallgatni a tekercsek surrogását, arról nem is beszélve, hogy egy kicsit problémás lenne a filmtekercsek beszerzése. Ezek a vetítők tehát a videomagnóból vagy a DVD-ből érkező képet vetítik a vászonra. Megkülönböztetünk CRT (katódsugárcsöves), DLP és LCD elven működő projektorokat. A három típusból a minket leginkább érdeklő, azaz házimozi célú felhasználásra a CRT és a DLP felel meg legjobban, míg az LCD-s projektorok elsősorban demonstrációs célokra készültek. Ha szigorúan a képminőséget helyezzük előtérbe, akkor a befutó a CRT, amely a hagyományos katódsugárcsöves technológiát használja, természetesen a legkorszerűbb elektronikai háttérrel. Hátrányuk a nagy méret és az, hogy használatukkor teljesen be kell sötétíteni a szobát. A DLP (Direct Light Processing) elven működő vetítők fényereje nagyobb, tehát kevésbé igénylik a besötétítést, méretük és súlyuk igen csekély, ráadásul az áruk is kedvezőbb, mint a CRT-s társaiké, viszont az általuk szolgáltatott képminőség is gyengébb némileg. Végül beszéljünk a projektorok legfontosabb kiegészítőjéről, vagyis a vászonról, melyet sokan hajlamosak egy kézlegyintéssel elintézni. Azt, hogy

rosszul teszik, igazolja jó néhány olyan tapasztalat, amikor egy oda nem illő vászon teljesen elrontotta az élvezetet. Dióhéjban annyit, hogy különböző fényviszonyokhoz, különböző projektorokhoz mindig másféle vászon a javasolt, erről pedig feltétlenül kérdezzék meg az eladót, aki kikeresi az Önöknek legjobb vásznat, ami nem attól jó, hogy motor mozgatja fel és le!

Világ László

Digitális felvételek

A nyaralási szezonban mindig népszerű „gadgeteknek” számítanak a videokamerák. Azon kívül, hogy segítségükkel megörökíthetjük nyaralásunk legkellemesebb óráit – és ezekből aztán az ismerősök szórakoztatására hosszú műsorokat állíthatunk össze –, a legtöbb vásárlóban ott motoszkál a késztetés, hogy próbálgassa rendezői és operatőri képességeit...

■ Amióta léteznek a kamera-videomagnó kombinációk, az úgynevezett kamkorderek, a gyártók mindent megtettek, hogy valami olyan rögzítési formátummal rukkoljanak elő, amely apró méretben megfelelő időtartamú felvételt tesz lehetővé. A fejlesztés útja a VHS-ből kicsinyítéssel előállított VHS-C volt, melyet minden további nélkül lejátszhattunk otthoni videomagnónkon is, de a felvételi idő a már kellemetlen 30 perc köré csökkent. Az igazi változást a Sony által kidolgozott 8 mm-es kazetta jelentette, mely már sikeresen kombinálta a kis méretet a hosszú játékidővel.

Az idő azonban nem állt meg, és elérkezett a digitális berendezések kora. Ennek jele a mostani miniDV-dömping. A miniDV formátum egy apró, a 8 mm-es változatnál is kisebb kazettára dolgozik, mégpedig DVD minőségben, azaz 720x576 képpontos. Hogy ezt valóban értékelni tudjuk, érdemes figyelembe venni, hogy a hagyományos VHS 240 sor körüli felbontásra képes, és az igazán komoly S-VHS képmagnók sem nagyon tudnak 400 sornál többet! A DV formátum ezen felül kompatibilis is: a kidolgozását egy tíz cégből álló konzorcium végezte, melyben többek között a Sony, a Panasonic, a JVC és a Philips is részt vett. Persze a Sony nem lenne Sony, ha nem talált volna ki valami egészen mást is. Mivel az ő „gyermeke” a Video8 és a Hi8 formátum, így kidolgozta a Digital8 „öszvért”. Ez a Hi8-as kazettára dolgozik a DV adatformátumával, ám képes lejátszani a régebbi Video8/Hi8-as felvételeket is.

Panasonic NV-DS150EG

Nagy előnye a digitális filmrögzítésnek az olcsó editálási, effektezési lehetőség. Aki eddig ilyesmire vágyott, kénytelen volt nagyon kemény pénzösszegeket beruházni a megfelelő berendezésekbe. A DV azonban egy komolyabb PC segítségével már kényelmesen és minőségromlás nélkül vágható, ellátható speciális effektusokkal, és így tovább.

Az IEEE–1394-nek, FireWire-nek és i.Link-nek egyaránt nevezett csatlakozó segítségével a digitális formátumban lévő filmet egy az egyben, minőségromlás nélkül átvihetjük számítógépünkre, ott szerkeszthetjük, effektezhetjük, ráadásul mindezt olyan eszközökkel, amelyek pár évvel ezelőtt csak a sok millió dolláros költségvetéssel dolgozó filmstúdióknak álltak rendelkezésére.

A miniDV formátum terjedését semmi sem mutatja jobban, mint az üzletek polcain sorakozó kamerák száma. A leggyakoribb márkákat a JVC, a Panasonic, a Thomson és a Canon képviseli.

A Sony kamerák szintén elterjedtek a Digital8 megoldásnak köszönhetően.

A boltokban ma már akár 20-30 ezer forintért is kaphatóak olyan kártyák, melyek a számítógépünket ellátják ilyen FireWire csatlakozóval. Ezekhez az eszközökhöz „jár” olyan filmszerkesztő programok, melyeknek segítségével máris ifjú George Lucasnak érezhetjük magunkat. A kamerán található filmnek először egy alacsonyabb minőségű, úgynevezett preview változatán elvégezhetjük az összes vágást és a különböző speciális effektusokat, feliratokat is elhelyezhetünk. Ha mindennel elégedettek vagyunk, akkor a gép elvégzi az össze módosítást a végleges változaton is – igaz, ez sokkal tovább tart.

Panasonic NV-DS55eg

A tipikus „középkategóriás” modellek képviselője lehet a Panasonic NV-DS150EG, amely egy 800 ezer képpontos CCD érzékelő segítségével alkot képet. A lencserendszer hússzoros nagyításra (zoom) képes, melyet a digitális technika 400-szorosra egészíthet ki. A pluszszolgáltatások között különféle digitális effekteket és képstabilizátort találunk.

Egy teljesen más kategóriát képvisel az NV-MX300-as, amely az igazi profi kamerákhoz hasonló módon már nem egy, hanem három CCD érzékelőt használ, minden színhez egyet-egyet. Ennek megfelelően a felbontása már elég jó ahhoz, hogy 1,8 megapixeles digitális fényképezőgépként is működhessen.

Panasonic NV-EX3EG

A rengeteg pluszfunkció felsorolásához több újságoldal kellene, egyszerűbb inkább azt mondani, hogy mindent tud, amit kamera egyáltalán tudhat.

A JVC a középső kategóriában a GR-DVL308-as típust indítja. A 800 ezer képpontos felbontással rendelkező érzékelő segítségével 1024x768 felbontású állóképeket is készíthetünk, melyeket egy megfelelő MultiMedia kártyán tárolhatunk.

Mint általában a digitális kamerák, ez is el van látva mindenféle effektezési lehetőséggel. Rendkívül kis fogyasztású, egy töltéssel több mint nyolc órán át használható. A könnyű kezelhetőséget egy távvezérlő is segíti.

A Digital8 frontján csak a Sony márkanévvel lehet számolni. A kategória legalján helyezkedik el a DCR-TRV130, amely 540 ezer képpontos felbontással rendelkezik, és 20-szoros optikai zoomra képes. Feliratozhatunk és pár egyszerűbb effektet is készíthetünk segítségével.

A spektrum másik végén a DCR-TRV830 helyezkedik el, ez már 1,07 megapixeles felbontású, és 1152x864-es állóképek készítésére is képes.

Ezen képeket a – szintén Sony-kitaláció – Memory Stick memóriakártyán tárolja el.

Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

JVC GR-DVL307

D-VHS videomagnók

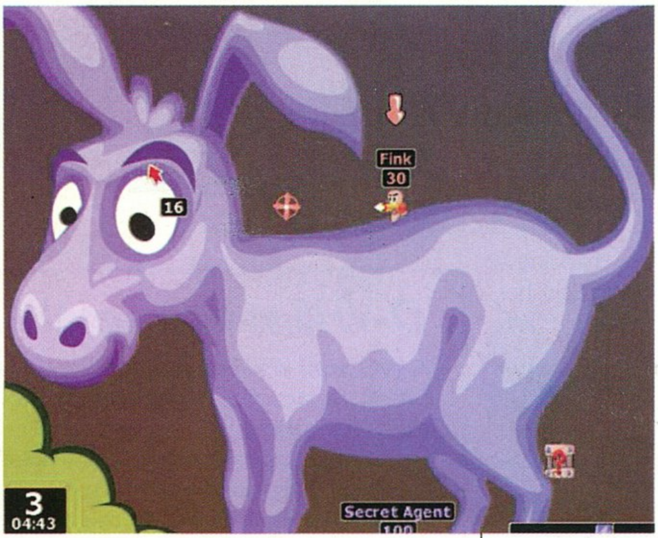
A JVC, mely a képrögzítéshez olyan fejlesztésekkel járult hozzá, mint a VHS és az S-VHS, kidolgozta a hagyományos videokazettát használó D-VHS rendszert. Ez természetesen nem a kamerákhoz készült, hanem sokkal inkább az írható DVD egyfajta konkurenciájának szánták. A D-VHS az adatot mindenféle tömörítés nélkül tárolja, ennek megfelelően irdatlan tárolókapacitás szükséges hozzá. Egy 75 GB-os merevlemez nagyjából fél órának megfelelő D-VHS anyagot volna képes tárolni, egy DVD lemez pedig körülbelül hét percet! Egy hagyományos S-VHS szalaggal azonban négyórás felvételt készíthetünk, mégpedig akár 1080 soros felbontással is (a DVD 576 soros). Ha nem vagyunk ennyire igényesek, tömörítéssel akár 21 órára is növelhetjük a kapacitást (ehhez már D-VHS szalag szükséges). A D-VHS videomagnók már kaphatóak a boltokban is, igaz, egyelőre igen borsos áron.

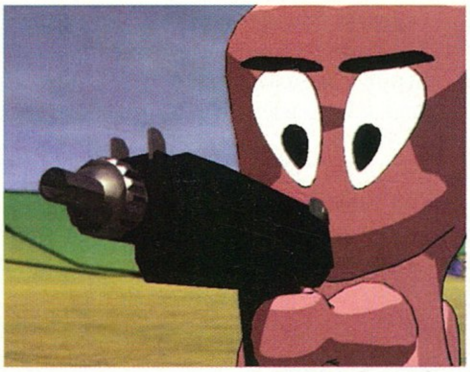
Jönnek a kukacok

A kukacok újra itt vannak, és már az egész világot be akarják szervezni a hosszú évek óta tartó harcaikba. Most a Worms World Party nevű össznépi szórakozás keretében küzdenek egymással, persze kizárólag a mi irányításunk alatt.

■ A számítógép képernyőjén többször bebizonyosodott már, hogy holmi nyamvadt kukacok nem kis meglepetésekre képesek, különösen azt figyelembe véve, hogy milyen puhák és igen-igen gyengécskék alapállapotukban. Ebben a műfajban az első őrült próbálkozás Earthworm Jim népszerűségi mutatóinak az egekbe tornászása nevezhető. Ki gondolta volna, hogy egy szkafanderbe bújt SzuperKukac küzdelme egy SzuperVarjúval játékosok millióit lesz képes a képernyőkhöz szegezni! A humoros játékok mindig nagyobb eséllyel pályáznak bevételi rekordokra, így Jim is jólétbe kergette alkotóit. Második hullámban már kisebb kommandók követték a szuperkukacot, és bár az új generációs pondrók már nem bírtak természetfeletti képességekkel, fegyverismeretük még Steven Seagalt is zavarba hozta. Sőt, több nép képviseletében háborúztak, akadt köztük még „Banzai!" kiáltással támadásba lendülő kamikaze kukac is.

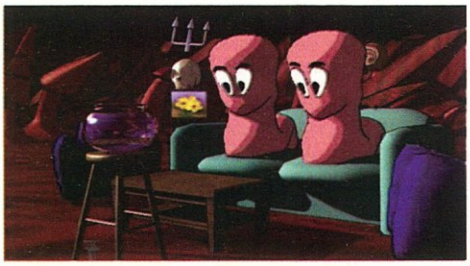
A siker megrészegítette a fejlesztőket-kiadókat, így agresszív marketingtámadásba lendültek, és kezdetben kétévente, mostanában minden évben kiadnak egy-egy Worm kezdetű játékot. Worms, Worms 2, Worms Reinforcements, Worms: Armageddon, most Worms World Party, és még messze vagyunk a végétől. Persze, az újszülöttnek minden vicc új elv alapján az ifjabb korosztály, amelynek tagjai még csak most találkoznak először ezzel a típusú játékkal, egészen biztosan nagyon fogják élvezni, ez nem kétséges.

A repertoár szerencsére már évek óta nem csak tüzérségi egységekből áll, kis kommandósaink a légi támadástól a közelharctechnikákig elég széles skálán válogathatnak a lehetőségekből. A harci művészetek sem maradhattak ki, valamint a szokásos komputer irányította rakéta sem. Vannak fegyverek, melyeket többször is bevethetünk, de a kuriózumnak számító, hatásosabb szerkezetekhez már sokkal ritkábban juthatunk, így azokat érdemesebb a megfelelő pillanatra tartogatni. A terep, ahogyan már megszokott, mindig vízzel körbevett, így sokszor érdemesebb a robbanások erejét kihasználni az ellenséges kukacok vízbe lökésére. Ez azért is ajánlott, mert a fegyverek zöme nem elég erős ahhoz, hogy a gonosz ellenséget számottevően legyengítse, az elmúlt években a pondrók túlélési képességei jelentősen megerősödtek. A játék hasznos része a Wormopaedia, ami kizárólag a nevéből ítélve akár a kukacok rendszertani ismereteit is tartalmazhatná, ebben az esetben azonban a játékban bevethető fegyverek megismerésében lehet a segítségünkre.

A játék lehetőséget biztosít gyakorló küldetések végrehajtására is, mielőtt valóban kipróbálhatnánk a megszerzett tudásunkat. Ezt követően választhatjuk az egyjátékos küldetéseket, és megmérkőzhetünk a számítógéppel, illetve ha őt már meguntuk, választhatunk ellenfelet a magunkfajták közül, vagyis irány a többjátékos mód. Persze ez utóbbi az igazi, mert kooperatív módban egy barátunkkal szövetkezve is végigvihetjük a küldetéseket. Egy pályán akár 18 emberi résztvevő is mérkőzhet egymással, de – ellentétben más akciójátékokkal – a net lassúsága itt nem befolyásolja számottevően a játékmenetet.

A pályák, ahogyan már megszoktuk, mindig véletlenszerűen generálódnak, a konyhaasztaltól egy nénike hátáig elég széles a választék. Akinek ez mégsem lenne elég, az bíbelődhet a küldetésszerkesztővel.

A játék kedvelői felkereshetik a http://www.globalworming.net/ weblapot, ahol elég tisztességes mennyiségű extra információval várják őket a fejlesztők. Minimum hardverkövetelmények: egy határozott előnye van a minimális fejlesztgetésnek, a gépigény nem nagyon növekszik, és régebbi PC-k tulajdonosai is nyugodtan játszhatnak a WWP-vel. A javasolt minimum a 100 MHz-es Pentium processzor, amit már évek óta nem is gyártanak, 32 MB memória és 300 MB szabad hely a merevlemezünkön.

Dusa Gábor
gabord@comptech.hu

www.alfaromeo.hu

A kézben tartott erő

Motorváltozatok (hengerűrtartalom/teljesítmény/végsebesség) • 1.6 TS/120 LE/200 km/h • 1.8 TS/144 LE/210 km/h • 1.9 JTD/105 LE/188 km/h

Alfa 156 Sportszéria

Élvezze Ön is a sportos vezetés élményét! A sportcsomaggal felszerelt Alfa 156 minden részletében megfelel az Ön igényeinek. A különböző benzines és dízel motorváltozatok, a speciális sportfutómű, a könnyűfém felnik és az oldalsó spoilerek a legjobb formájukat hozzák. A bőr bevonatú kormány és sebességváltó, a távirányítós központi zárral együtt, a valódi bajnokok kényelmét szolgálják. Alfa 156. Azoknak, akik sportot űznek a vezetésből.

Cuore Sportivo

Az Alfa Romeo autókkal kapcsolatos további felvilágosításért hívja a 06-40-245-245-ös számot.

NÉGYKEREKŰ SZÁMÍ

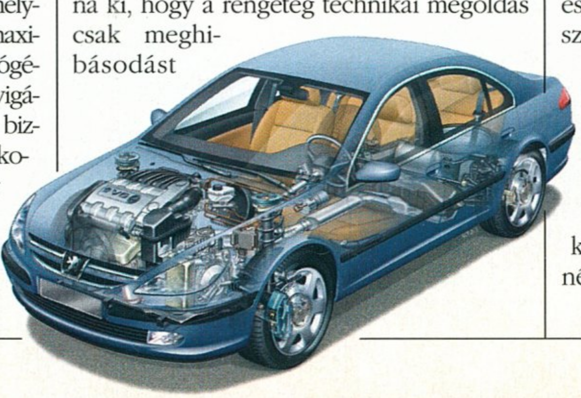
A sokszor hangoztatott „modern autó" kifejezés tartalmát a XXI. század hajnalán már nem a külső és menetteljesítmények határozzák meg, hanem az elektronikai rendszerek és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások. A Peugeot új felsőkategóriás modellje, a 607-es ennek fényében valóban modern autó.

■ Ha valakinek azt mondanám, hogy a 607-esben önadaptív automata váltó, fedélzeti utazástámogatás és multiplex rendszer is található, bizonyára értetlenül nézne rám. Pedig ezek a fejlesztések mind azért születtek, hogy könnyebb legyen a vezetés, és örömünket leljük az autó mindennapi használatában.

Az új nagy Peugeot egy olyan autó, amelyben kényelmi igényeinket is igyekeznek maximálisan kielégíteni. Erről a fedélzeti számítógépes hálózat gondoskodik, amelynek a navigációs és audiorendszer, az aktív és passzív biztonsági rendszerek – fékasszisztens, blokkolásgátló, stabilitás-ellenőrző rendszer (ESP), légzsákok, ultrahangos tolatóradar, - és a különböző kényelmi berendezések képezik fontosabb elemeit.

Az említett szolgáltatások mindegyikének külön-külön való működtetése sem könnyű feladat, optimális összehangolásuk pedig rendkívüli precizitást igényel. Ehhez nyújt óriási segítséget a multiplex elektronikus rendszer, egy több számítógépből álló mikrohálózat, amely átszövi az autót.

Ha az olvasóban olyan vélemény alakulna ki, hogy a rengeteg technikai megoldás csak meghibásodást és bajt szül, annak ajánlom figyelmébe a 607-es önellenőrzését felügyelő mikroszámítógépet. A rendszer okosságára jellemző, hogy a vezetési stílustól és az autó használatától függően „dinamikus" értékelés alapján küldi a tulajdonost olajcserére és kötelező szervizre, ezenfelül pedig legkisebb meghibásodást is azonnal érzékeli, és képes megállapítani, hogy a hiba természete milyen hatással van az autó működésére.

Az új francia nagyautóban megtalálható technológiai megoldások és ellenőrzési rendszerek nagyrészt a repülőgépipar fejlesztéseiből merítenek, elsősorban ennek köszönhető az a technikai arzenál, mely nem mindennapos egy négykerekűben.

Klátyik István

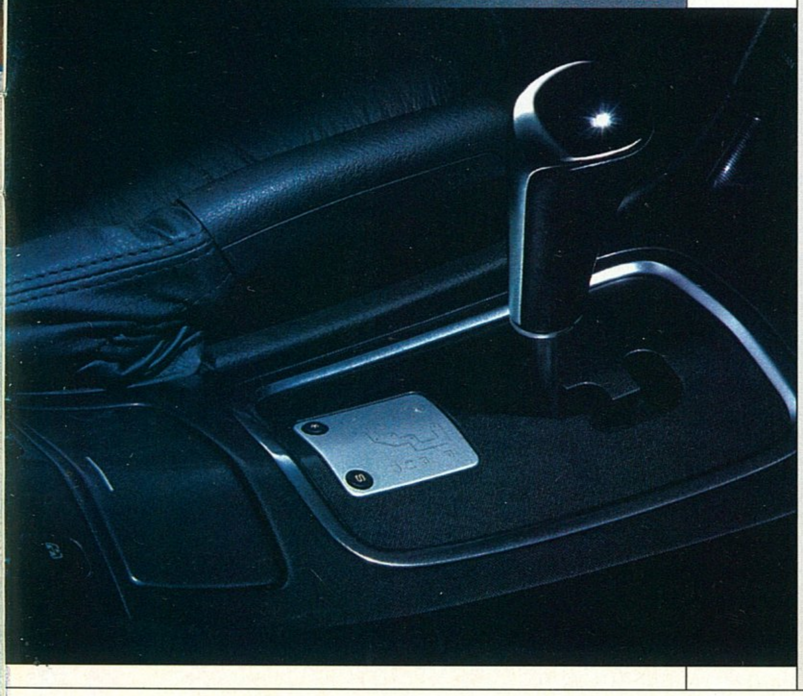
TÓGÉP

ESP a nagyon okos

Az ESP egy olyan stabilitásnövelő program, mely a gépjármű vezetőjének „akaratát" (a kormány elfordítása) hasonlítja össze a jármű mozgásállapotával (az autó sebessége, kanyarodási szög). Ha a jármű nem úgy halad, ahogy a vezető szeretné, a megfelelően kiválasztott kerekek fékezésével beavatkozik a rendszer. A hasonló elven alapuló kipörgés gátló a kritikus mértékű oldalgyorsulások esetén lép közbe, mégpedig úgy, hogy egy rövid fékezési jellel és a belül futó kerék e jelre adott válaszával értékeli az eseményeket, és ebből határozza meg, hogy szükség van-e beavatkozásra. Ha igen, a vezető akaratától függetlenül a külső íven futó kereket fékezi le. Ezzel a kanyarodási sugár növelhető, míg a jármű sebessége csökken.

A világ egyik legismertebb fékrendszer fejlesztője, a KNORR-BREMSE úttörő szerepet vállalt az EBS és ESP kifejlesztésében, és legújabb, 2.2-es jelű elektronikus fékrendszerét pedig olyan jelentős gyártók, mint a Volvo, a Scania, a Renault és a MAN is beépítik vontatóikba.

Tévedhetetlen Citroën

A francia Citroën egy friss fejlesztésű információs rendszerrel kínálja az alsóközép kategóriájú Xsara modelleket.

Az AUTO PC névre hallgató rendszer (jelenleg nem rendelhető Magyarországon), a világ első kommunikáló autójává varázsolja az új Xsarát. A rendszer egy RDS autórádiót, CD-lejátszót, számítógépes CD-ROM meghajtót, navigációs rendszert, név- és címjegyzéket, GSM telefont foglal magában. Az utasítások természetesen hanggal adhatóak – ez önmagában nem újdonság; amitől az AUTO PC egyedi: felismeri az emberi beszédet, és reagál is rá.

Hasonlóan jelentős újdonság az autó saját fejlesztésű navigációs rendszere, ami az úgynevezett „map maching" technológia segítségével képes pontosabban és gyorsabban meghatározni az autó aktuális helyzetét hagyományos társaihoz képest, a készülék figyelembe veszi a közlekedési jelzéseket is – így elkerülhető a késői elkanyarodás vagy az egyirányú utcába való behajtás.

A hét minden napján, csak a Fordom

A közelmúltban különleges autót mutatott be az amerikai székhelyű Ford. „A Ford 24–7 egyfajta válasz az információs társadalom igényeire. Egy olyan eszköz a felhasználók kezében, amely életük szerves részévé válva segíti őket idejük és napjaik minél hatékonyabb kihasználásában a nap 24 órájában, a hét minden napján (ezért a 24–7 elnevezés)" – nyilatkozta Jack Mays, a Ford Motor Company alelnöke. Az egyedi négykerekű forradalmi újítása a Visteon Automotive Systems által kifejlesztett kommunikációs és telematikus rendszerben rejlik. A mérnökök mindent úgy terveztek, hogy a bent ülőknek minél kevesebbet kelljen törődni a külvilággal, és minél inkább élvezhessék a 24–7 sokoldalú szolgáltatásait. Klasszikus értelemben vett műszerfalat nem találunk a vezető előtt. Helyette három részre osztott, multifunkcionális képernyőrendszer húzódik a cockpit teljes szélességében. A sofőrt a legmodernebb navigációs berendezések, kamerák, radarok segítik a tájékozódásban, de a műszereket és a különféle kezelőszerveket úgy alakították ki, hogy a pilóta figyelmét ne vonják el a vezetéstől. A rendszer lényege a hangvezérlés elvén alapszik. A vezető egyszerű hangutasítással kérheti a számára legfontosabb információk képi megjelenítését a műszerfal szerepét betöltő képernyőn, telefonálhat, útvonalajánlatok közül választhat, vagy éppenséggel tájékozódhat az éppen aktuális időjárási viszonyokról – s teheti mindezt úgy, hogy egy pillanatra sem veszi le kezét a volánról.

Norman Károly

Interaktív világ

Jánoska tizenkét éves kisfiú. Amint néhány kultúrszempontból tehetősnek mondható családban született kortársa, ő is belebolondult a számítógépes játékprogramokba.

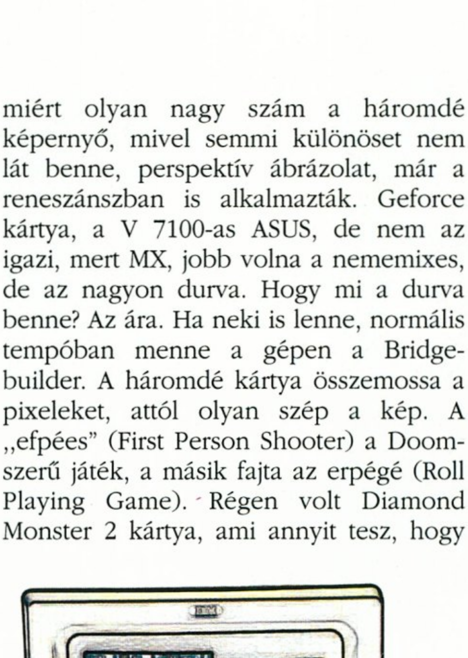
„Raptor". Ijesztő küllemű harci repülőgép alatt kúszik lefelé a műszaki táj, a képernyő tetején új és új csata-szörnyek jelennek meg. Kék villanás a monitoron: „ezen a szinten már lehet lézerágyúm!" Ez a kifejezés ama kék villanáson és az utána következő sárga–vörös–fekete gomolygáson túl semmi reálisat nem jelent egy felnőttnek. Jánoska számára viszont maga a teljes meghatározás, valósága kétségtelen. A játék grafikája jó, és ez a megegyezést jelenti a mozifilmek háborús eseményeinek forma- és színkészletével. (Hogy a valóságban is ilyen a háború, az vélelmezhető, hiszen a CNN alkalmasint hasonló színvilágú helyszíni közvetítésekkel szolgál. Egyéb bizonyítékokra, például Nagypapi szürke emlékeire Budapest ostromáról, nincsen szükség.)

„Wolfenstein". Szőnyegek és fali horogkeresztek között tör előre egy pisztoly. Az enter billentyű hatására torkolattűz csap ki belőle, és digitális sikoly kíséretében vérszínbe borulva merev halommá válik a csukaszürke fasiszta. Így, a kurzorbillentyűkkel vagy az egérrel haladunk Hitlerig, aki bugyborékolva összeomlik, ha sikerül legyilkolni. Utolsó szavai: „Auf viedersehn, Eva..." A júliusi nyaralás illatának emlékeivel összefonódik a program zenéje, a virtuális német katonák fenyegető kiáltása és halálhörgése. Naponta tízszer hal meg Hitler egész testőrségével együtt, és támad föl újra.

„Monkey Island – a Lucasfilm Production". Különleges, festői képi világ: ingadozó falai az ősbizalom korának emlékeit idézik a gyerekben, egy régebbi időből, a padlásszoba hajópadlójának okkerbarna színét, a koraeste tintakék egét az akkoriban még tisztán szikrázó csillagokkal. Okos trükkökkel lehet a woodoo-babás rém elől elmenekülni: meg kell tölteni a gumikesztyűt héliummal a pincében (minden lakótelepi gyerek kalandozásainak rejtélyes, csövekkel hálózott színhelyén), mire a lift elbírja a terhelést, ajtaja kizárja a kalózt. Utóbb kiderül: a zöld álarcos szörny valójában a főhős bátyja a Vidámpark sötét útvesztői között.

Jánoskában különleges képességek fejlődnek ki, amelyek édesapja számára ismeretlenek. Pedig akár azt is megtehetné, hogy fölveszi a küzdelmet a gyerekkel az Ishidóban, a Tetrisben vagy a Flipperben, amelyeknek az elvét legalábbis érti; reflexei azonban kopnak így negyven felé, különben sincsenek egész napjai e sajátságos mentális gyakorlatokra. Ez megfelelőnek látszó kifogás, ha már minden titkos önértékelő kísérlet dacára a „High scores" tízes táblázatainak élén, az elért legtöbb pontokkal, mindenütt Jánoska neve áll.

Talán a titkos kudarcok okozta frusztráció miatt egyre ingerültebb. Nem csupán az a baj, hogy a Jánoska által használt szavak felét nem érti. Persze az is. Az ő számára rejtelem, miért olyan nagy szám a háromdé képernyő, mivel semmi különöset nem lát benne, perspektív ábrázolat, már a reneszánszban is alkalmazták. Geforce kártya, a V 7100-as ASUS, de nem az igazi, mert MX, jobb volna a nememixes, de az nagyon durva. Hogy mi a durva benne? Az ára. Ha neki is lenne, normális tempóban menne a gépen a Bridgebuilder. A háromdé kártya összemossa a pixeleket, attól olyan szép a kép. A „efpées" (First Person Shooter) a Doomszerű játék, a másik fajta az erpégé (Roll Playing Game). Régen volt Diamond Monster 2 kártya, ami annyit tesz, hogy márkás Woodoo 2, de jobb a 3 és a 4. Édesapja már a legszívesebben üvöltene. Attól sem vigasztalódik, hogy a szavak másik felét sajnálatos módon érti, bár egyenruhás korában kicsit másként ejtette: erpégé, bíemdzsí, ákáhetvennégyes, háká, hevimasingan, sznájper. Ez az erpégé a rakétás ember, nem az előbbi játéktípus, Jánoska ebben is többet tud és árnyaltabban, mint az édesapja. Ezek a szavak, fiam, jövőre nem lesznek sehol. Igen, de lesznek újak, apu, és én azokat is tudni fogom (te meg nem).

Ám az igazi baj a teleportálás és társai. Az űrháborúkban semmi eljutni a Bázisra, ahol a Jó és a Rossz közötti klasszikus primitivitású harci cselekmények játszódnak, egyszerűen teleportálni kell. Itt ugye belépsz a kurzorral az anomáliába, és a téridőkontinuum időhurkán keresztül sugárzásként átkonvertálódsz, aztán egyszerűen reanimálódsz. Ennyi, mindenki érti, még a Peti is, te miért nem? Ennek, fiam, sem a valósághoz, sem a tudományhoz nincsen semmi köze, ez hülyítő halandzsa, mint majd a fizikában látni fogod. A nyavalyát érdekli a fizika, apu.

Kézen fogva állnak a járda szélén, Jánoska és édesapja. Át kellene kelni a zebrán, amelyet nem véd lámpa. Szinte szivárványos a levegő a hőségtől, dübörög a szűnni nem akaró, benzinfüstös rohanás.

– Most figyelj! – néz apjára a kisfiú, és fölemeli a kezét egy képzeletbeli klaviatúra magasságáig, szemét pedig merően a járműáradatra szegezi. Aztán alig észlelhető gyorsaságú ujjmozdulatokkal mintha háromszor megnyomná a balra léptető nyilat, majd az entert.

E pillanatban az úttesten megdöbbentő módon ágaskodik föl egy zöldmetál gépkocsi a bal hátsó kerekére. Szörnyűséges, vicsogó fémvinnyogás, gyűrődő csörömpölés, dudák és riasztók üvöltő rövidzárlata, majd robajló tűz. Az autóajtó küszöbénél sötétpiros, habos vér, méterrel odébb két eleven, lobogó, sikoltozó fáklya.

Jánoska büszkén fölnéz az apjára, de az megrettenve, lenyűgözve, falfehér arccal issza az iszonyú látványt. Jánoskától eltérően magyarázná a jelenséget, ha az nem taglózná le a gondolattalanságig. Realista, nem gondolkodik a következő szintben.

Főváros környéki lakópark születése

Bogonhát

Budapesten élni egyre egészségtelenebb, a levegő már a zöldövezetekben is szennyezett. Ez önmagában elég lenne arra, hogy aki teheti, kiköltözzön a városból. Pedig más szempont is van bőven: közlekedés, parkolás, közbiztonság stb. Láng Ottó is körülnézett, hol találna megfelelő lakóhelyet.

– Elhatároztuk, hogy megteremtjük magunknak a megfelelő környezetet, és egy társsal összefogva megvásároltuk a Bogonhát majort, hogy ott alakítsuk ki álmaink lakókörnyezetét, az ideális lakóparkot. A mai Bogonhát alapjait 1999-ben raktuk le. Újjászületés volt ez a folyamat, hiszen ez a településrész történelmi múlttal rendelkezik. Levéltári anyagok 1285-ben említik először a települést, mint a Pilisi erdők alatt fekvő Bogud (Bogun) hatékényi földjét, melyet IV. László király a Rosd nemzetség leszármazottainak, Márknak és Miklósnak adományozott. A kutatások szerint a település az Árpád-kor végén megszűnt. Területén a 12-13. századból származó edénytöredékek kerültek elő a hetvenes években, a terület közművesítése során pedig egy agyagégető kemence maradványait találták meg a régészek.

– És miért lesz más az élet Bogonhátón? Az is Magyarországon van, és ott sem ismerős az összes szomszéd.

– Nem gondoljuk, hogy Bogonhát teljesen független lehet a magyar közállapotoktól, de mindent megteszünk azért, hogy itt nagyobb biztonságban éljenek a lakók. A park körülkerített, a bejáratnál őrszolgálat vigyázza a nyugalmat. Minden ingatlan kapcsolatban van az őrszobával, így riasztórendszer, tűzjelző vagy segítségkérő jelzése esetén van mód a gyors intézkedésre.

– Mindez egy budapesti lakóparkban is megteremthető, ezért még nem kell vidékre költözni.

– Aki vidéken él – a statisztikák szerint –, hosszabb életre számíthat. Ennek oka lehet a tisztább környezet, a kevésbé feszített tempó, vagy a több és egészségesebb növényi eredetű táplálék. Véleményem szerint a vidéki ember kapcsolata környezetével – emberekkel, háziállatokkal – a lelki egészség igen fontos tényezője. Budapesten az idős emberek betegségükben vagy bajukban magukra maradnak. Vidéken ez nagyon ritka eset.

– Egy vidéki ház fenntartása nagy feladat. Füvet kell nyírni, havat kell takarítani, ami nehéz fizikai munka. Mi lesz azokkal, akik ezt nem tudják, vagy nem akarják vállalni?

– Két szolgálati lakást építettünk a bentlakó gondnok családoknak, akik minden szükséges fenntartási munkát elvégeznek. Ha a lakók úgy kívánják, kis mosoda vagy vegyesbolt is létrejöhet a fogadóépület szabad helyiségeiben. Biztos vagyok abban, hogy igény lesz a meleg péksütemény és friss tej házhoz szállítására.

– Milyen egy építési telek Bogonhátón?

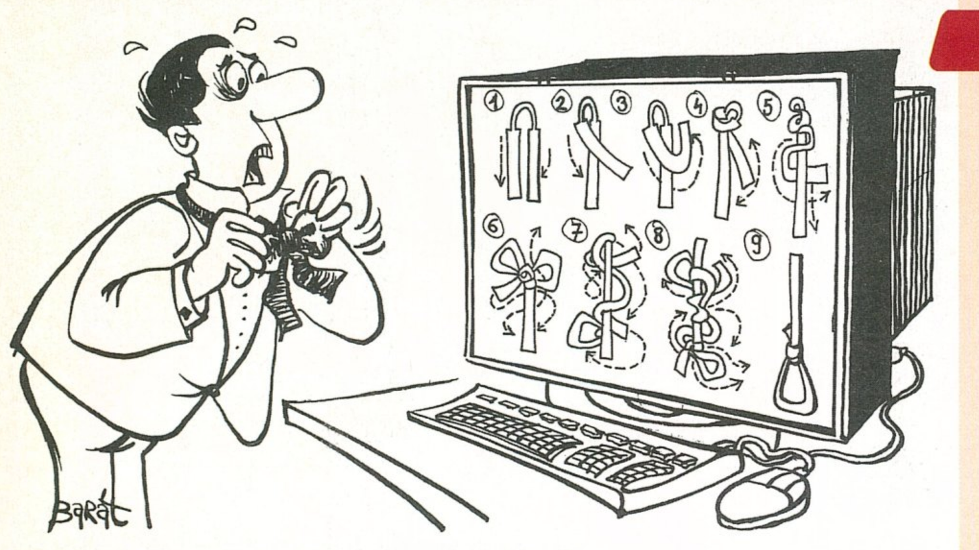
– A telkek a megszokott építési telkeknél nagyobbak. A legkisebb hatezer, a legnagyobb közel tízezer négyzetméter. Minden közmű „beállt" az ingatlanokra, a 11-es úttól a telkek bejáratáig pedig VIACOLOR-ral burkolt út vezet. Lesz egy közös tulajdonú park kis tóval, közös tulajdonba kerülnek a fogadóépületek az irodákkal, lakásokkal és egyéb kiszolgáló helyiségekkel, és közös lesz az út is. Minden ingatlanhoz tizenötödrész közös tulajdonú ingatlanrész tartozik. Ezek ára benne foglaltatik a telkek vételárában.

– A rossz szomszédság török átok – tartja a közmondás. Hogyan lehet védekezni azok ellen, akik megsértik a közösségi normákat?

– Csak azok költözhetnek Bogonhátra, akik elfogadják, hogy a park működését alapító okirat szabályozza majd, amiben rögzítve lesz a közteri parkolás rendjétől a közös helyiségek és a teniszpálya használatáig minden olyan dolog, amit fontosnak tartunk.

– Most már értem, hogy miért Bogonhát, de nem találom a térképen.

– Dunabogdány felett a domboldalon található. Dunabogdány barátságos, történelmi múltú falu, lakói kedves, szorgalmas emberek. A település minden évben épül, szépül. Nagyon népszerű a minden nyáron megrendezett közös hajótúra, sütés-főzéssel és mulatsággal. Erre az eseményre a Dunabogdányból elszármazott emberek is nagy számban visszajárnak. Élénk a falu zenei élete is. A lakópark megtalálható a világhálón is. A www.bogonhat.hu címen az érdeklődő fényképes ismertetőt talál, amiben megmutatjuk a lakóparkot madártávlatból is. De nem ez az egyetlen internetes vonatkozása a parknak. A fogadóépületbe egy szerver gép kerül, ami a lakók kommunikációját segíti majd, és gyors Internet-hozzáférést tesz lehetővé.

– Megőrülök! Ez egy vírusfertőzött csokornyakkendőkötő program!
(Montana)

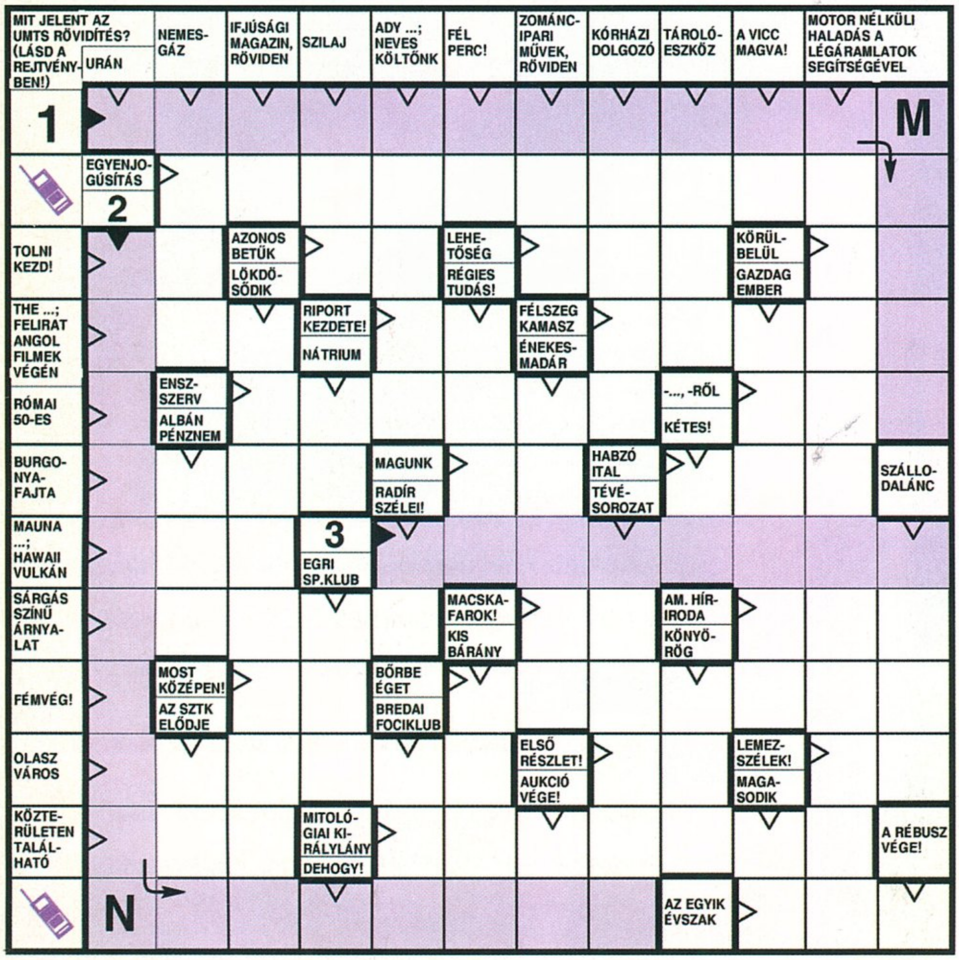
Info-Murphy

Munkahelyi rendszerek:
Schaaf internettörvénye: Ha egy idézetet kétszer találsz meg a világhálón, akkor különbözni fog a kettő szövegezése vagy a forrásmegjelölés. Esetleg mindkettő.
Kiegészítés: ha a szövegezés és a forrás is azonos, akkor mindkettő rossz.

Barát törvénye (vagy olvastam valahol) : Amikor egy munkahelyen mindenki megtanult egy programot, és az végre működik, a rendszergazdák azonnal lecserélik.

Jaruk törvénye: Ha olcsóbb lenne új berendezést venni, akkor a főnökség úgy dönt, hogy a régit javíttatja meg. Megfordítása is általános érvényű.

B. M.

Beküldési határidő: 2001. szeptember 3. *Cím:* 1141 Bp., Komócsy u. 5–7.; *e-mail:* infokronika@infokronika.hu
A helyes megfejtők között 5 db 1 éves InfoKrónika-előfizetést sorsolunk ki.
Az InfoKrónika 2001. augusztus 9-én megjelent első számában a keresztrejtvény megfejtése a következő: **Vezeték nélküli alkalmazási protokoll**. *Nyertesek:* 1. Ifj. Nagy László: 2251 Tápiószecső, Határ u. 49., 2. Kulcsár Mária: 3800 Szikszó, Tamási Á. u. 67., 3. Oláh István: 1135 Budapest, Szent László u. 72/a fsz. 3., 4. Szabó András: 1147 Budapest, Miskolci u. 109., 5. Zentai Zoltán: 5000 Szolnok, Mészáros Lőrinc u. 23.

KUKAC

MOBILKERESŐ

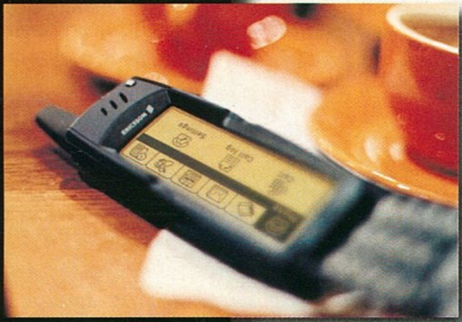
Eddig boldog ember voltam, mert csak a slusszkulcsomat kerestgéltem állandóan. Mostanában már a mobiltelefonomat is. A parányi masina úgy el tud tűnni, mint az a bizonyos szürke szamár a ködben, de a szamarat könnyebb megtalálni. Ha a lakásban vagy az irodában van valahol, akkor könnyű a dolgom, mert a mobilszámomat felhívom egy másik telefonról, és amikor elkezd csengeni, megpróbálom bemérni, merre lehet. Láttam egy filmben: a mélységben bujkáló tengeralattjárókat szokták így lokalizálni szonárral. Az persze sima ügy, mert ha a rombolóról észlelik a jeleket, akkor ledobnak egy pár mélységi bombát, és az ügy el van intézve, de a mobiltelefon keresése bonyolultabb. Az enyém ugyanis úgy van beállítva, hogy három csöngetés után átkapcsol üzenetrögzítőre. Tehát a három csöngetés alatt kell megtalálni, vagy pedig kezdheted az egészet elölről. Külön pech, ha a kutatás alatt lemerül a keresett készülék akkumulátora, mert akkor olyan néma marad, mint a rossztanuló a vizsgán, a második mentőkérdés után. Ha a harmadik napon sincs meg, kénytelen vagy új készüléket venni, azt követően természetesen megtalálod a régit.

De az is nagy csapás, ha reggel a munkahelyeden veszed észre, hogy otthon felejtetted a mobilodat. Ilyenkor hazatelefonálsz a hagyományos készüléken; ha szerencséd van, a nejedet még otthon találod, és megkéred, hogy a mobilodról irányítsa át a hívásokat a munkahelyi drótosra. A feleséged rögtön azt fogja kérdezni, hogy hol van a készülék? – ilyen esetben a keresés a fentiekben vázolt módon történik. Előre megmondom: nem lesz könnyű telefonon elmagyaráznod, hogy miként kell átirányítani.

Napközben azonban el kell menned egy megbeszélésre, kölcsönkéred a kollégád mobilját, és arra átirányítod az otthon felejtett, valamint a munkahelyi telefonodra érkező hívásokat. Ezzel eléred, hogy egész nap szólni fog a készülék, mert a kollégád hívásait is kénytelen vagy fogadni. A következő két nap azzal telik, hogy az átirányított hívásokat megpróbálod visszarendezni. És nosztalgiával emlékezel azokra az időkre, amikor a telefonközpont szomorúan értesített: távbeszélőállomás létesítése iránti kérelme műszaki okok miatt egyelőre nem teljesíthető…

Rudnó Barnabás

InfoKrónika

Az InfoKrónika előfizetése:

1 évre: 7.700 Ft   1/2 évre: 4.300 Ft

Az első ezer előfizető értékes ajándékot kap.

Előfizetéssel kapcsolatos kérdéseire szívesen válaszolunk a 469-3030-as telefonszámon.
Kérjük, az előfizetői oldalt kitöltve küldje vissza, vagy faxolja el a PersonArt Kft. címére.

Név:

Postázási cím:

Cég neve:

Postázási cím (ahová a lapot kéri):

Számlázási cím:

Telefon: **Fax:**

E-mail:

1 év 7 700 Ft

1/2 év 4 300 Ft

InfoKrónika

PersonArt Kft. 1141 Budapest • Komócsy utca 5–7.
Tel.: 469-3030 • Fax.: 469-3040
E-mail: infokronika@infokronika.hu • Internet: www.infokronika.hu

KÍVÁNCSI,

HOGYAN HOZUNK

FORMÁBA

EGY VÁLLALATOT?

FIGYELJE A FORMA–1-ET!

Ügyfeleink ambiciózus céljait átfogó megoldásokkal segítjük szerte a világon. Nincs ez másként olyan ügyfél esetében sem, mint a BMW-Williams Forma–1-es csapat, amelynek célja nem kisebb, mint újra megszerezni a világbajnoki címet. A formatervezéstől a tesztteléseken át a menetteljesítmények verseny közbeni értékeléséig minden Compaq-alapokra épül. Forma–1-es rajongók milliói tapasztalhatják versenyről versenyre a csapat egyre kiemelkedőbb eredményeit. Önnek is igazi „Forma–1-es” megoldásokra lenne szüksége mindennapi üzletéhez? Lépjen velünk kapcsolatba: 06-80-266-727.

INNOVATÍV
VÁLLALATI MEGOLDÁSOK
A VILÁG BÁRMELY PONTJÁN

www.compaq.hu

COMPAQ
Inspiration Technology

HERTA

Minőség méltányos áron!

JVC 70 cm-es sztereó tv
AV-28BD5ES
A2/NICAM sztereó, 2x15W teljesítmény, Teletext, ezüst színű
99 990 Ft

84 990 Ft
PHILIPS DVD lejátszó
DVD 761 **beépített Dolby Digital dekóderrel**
beépített AC3/MPEG2 dekóder, 6 csatornás hangkimenet, írott audió lemezek (CD-R, CD-RW) lejátszása, zoom funkció, távszabályzó

Árhosszal a mezőny előtt...

199 990 Ft
JVC digitális videokamera
GRDVL308 **multimédia kártyával**
3,5"-os színes LCD monitor, nagyfelbontású színes kereső, 8 MB-os MultiMedia kártya, tartozék: PC szoftvercsomag

54 990 Ft

PHILIPS 3 CD-s mini hi-fi torony
FWC280 3 lemezes CD-váltó, 2x70 W teljesítmény, Incredible Sound térhangzás, RDS tuner, 3 utas Bass Reflex hangfal, írható CD lejátszás, teljes távirányíthatóság

JVC CD-s rádiómagnó
RC-BX30
FM/AM rádió, mély-hang kiemelés, távirányító
19 990 Ft

Campona Bevásárlóközpont Bp. XXII., Nagytétényi út 27-47. t/f.: 424-3048
Lurdy-Ház Bp. IX., Könyves Kálmán krt. 12-14. t/f.: 456-1131
Eurocenter Óbuda Bp. III., Bécsi út. 154. t/f.: 437-4622
Pólus Center Bp. XV., Szentmihályi út 131. t/f.: 419-4020
Park Plazza üzletközpont Bp. X., Kerepesi út 73. t/f.: 262-3164
Rózsakert Bevásárlóközpont Bp. II., Gábor Áron u. 74-78. t/f.: 391-5840
West End (Ybl M. sétány 42.) Bp. Váci út 1-3. t./f.: 238-7393
Erzsébet Áruház Bp. XX., Kossuth L. u. 33. t/f.: 285-6004
Műszaki Szaküzlet Bp. V., Belgrád rakpart 12. t/f.: 266-5052

AKCIÓNK SZEPTEMBER 16-IG, ILLETVE A KÉSZLETEKEK EREJÉIG TART!